

زهردهشت هیوای رزگاری ئه‌میشه سپینته‌کان

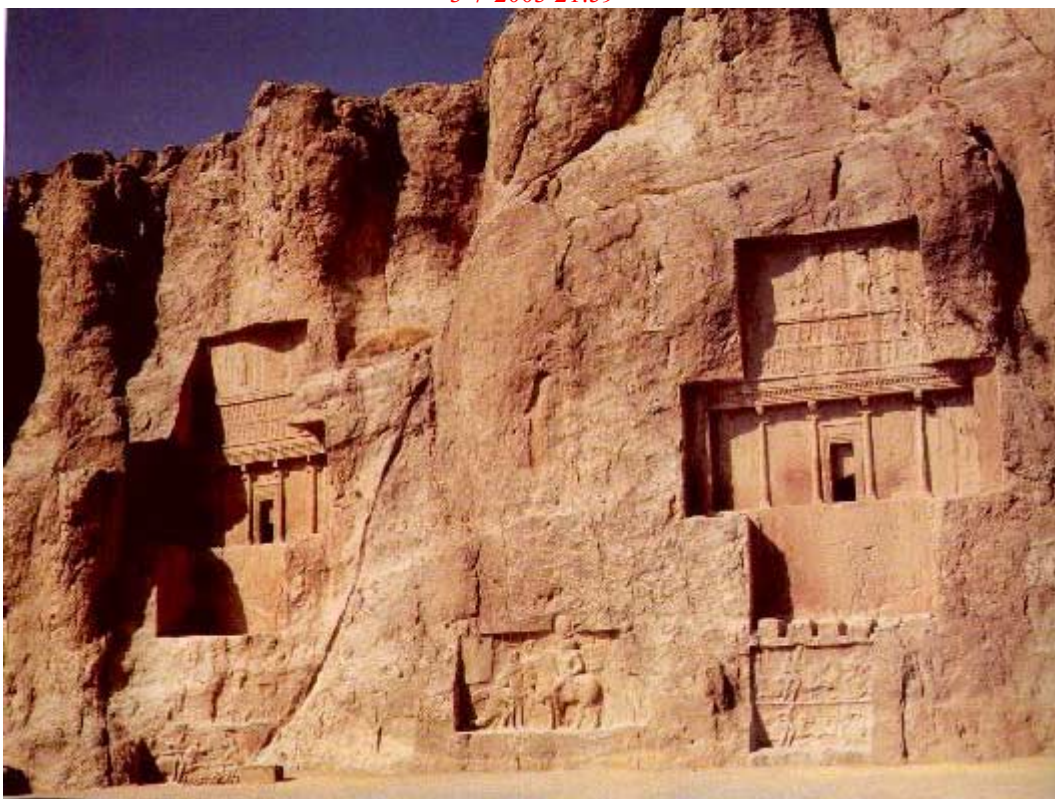
بابان سه‌ئزی

به‌شی هه‌شته‌م

"ئه‌ی زهردهشت له ئاخافتنه‌کانی پیشووت هه‌میشه ناوی ئه‌میشه‌سپینته‌کانت ده‌هینا، بێمان خوشه ناوه‌روکی راستی ئه‌مانه‌مان پێ بناسینیت.

"بۆ ناسینی ئه‌میشه‌سپینته‌کان هه‌مدیسان گه‌ره‌که ڕوو بکه‌ینه ده‌نکه گه‌نمه‌که و به جوانی بیناسین. ئه‌گه‌ر ده‌نکه گه‌مه‌که باش بناسین ئه‌وه هه‌موو گه‌ردوون و زاکۆنه‌کانی فه‌رمان‌ڕه‌وا به سه‌ریشیدا ده‌ناسین. من له جام‌ئه‌سپ داوا ده‌که‌م که ئه‌و شته‌ی له دانه‌ی گه‌نم ده‌یزانی و ده‌یناسی، بۆمانی ببیژیت".

"سه‌ره‌تا دێته بیرم ئه‌و ڕۆژه که گه‌نمت له زه‌وی چاند و له زیندوو‌بوونی گه‌نمه‌که‌ت بۆ باس کردین، فه‌رمووت که هه‌رچه‌نده ده‌نکی گه‌نم بێ گیان ده‌نوینیی، به‌لام هه‌ر که له ئه‌نبار هاته دهر و له ناو خاکدا چێندرا، گه‌وه‌ری زیندوو‌ی ده‌که‌وێته جووله و ده‌رویت و هه‌له‌دا و له خودی خۆیه‌وه ده‌نکی گه‌نمی تر به‌دی دینیت. واژه‌ی «ئه‌میشه» که به‌شیکه له واژه‌ی ئه‌میشه‌سپینته، ئه‌م هه‌میشه‌یی و جاویدانی و زیندوو‌یی و بێ‌مه‌رگیه‌ی ده‌نکی گه‌نم ده‌گه‌یه‌نیت. به‌م واته‌یه که خۆی زیندوو‌ه و ژیان به ده‌نکی دیکه ده‌گه‌یه‌نیت و ده‌یبه‌خشینیت. له لایه‌کی تره‌وه کاتی مرۆف بیخوات ده‌بیته مایه‌ی ژیا‌نی و کایه‌که‌شی بۆ ئاژه‌ل و مه‌ر و مال‌ات سوودمه‌نده. «سپینت» یش به مانای پاک و پیروژ و پترکه‌ر و ده‌رمانه‌بخش. که‌وابوو ئه‌میشه‌سپینته‌کان ده‌بیته پترکه‌رانی سوودگه‌یه‌نیر و پا‌کانی پیروژ و ده‌رمانه‌بخشانی هه‌تاه‌تایی، هه‌مان یاساکانه که له ناو ده‌روونی ده‌نکی گه‌نمدا هه‌یه و گه‌وه‌ری ده‌خاته بزاف و بال‌ای پێ ده‌کات و هه‌ل ده‌دات و گه‌شه‌ی پێده‌ستینیت و به زایینی ده‌نکه‌کانی دیکه ده‌گه‌یه‌نیت. ئه‌گه‌ریش له ده‌نکی گه‌نم ژوو‌رت‌ر بچین، ئه‌وه له هه‌ر دیارده و دیمه‌نیکی بووندا ئه‌م یاسایانه ده‌بینین. تا ئه‌و جی‌گایه من ده‌زانم و ده‌بینم و بیرم بۆی بجیت، کاتیک گه‌نم ده‌رویت و ده‌بیته گه‌نمی فره‌تر، ئه‌بیت له خاکدا چێندرا‌بیت و ئاو و هه‌وا و تیشکی هه‌تاوی پێ گه‌یشته‌بیت، که‌وايه گه‌وه‌ری گه‌نمی وه‌ده‌سته‌هاتوو، له خاک و ئاو و هه‌وا و خۆر گرساوه".

"ئایا دەتوانیت لەمەر ئاو و خاک و هەوا بێر بکەیتەووە و بۆ ئەوانیش جەوھەریک ببینیتەووە؟"
"توانای وەلامدانەووەی ئەم پرسیارم نییە و لە راستیدا بیرم بۆ هیچ کوی ناچیت، داوام وایە کە بەریزتان ئەو زەردەشتی زانا بۆ خۆت وەلامی ئەم پرسە بدەیتەووە."
"بەلێ پرسیاریکی دژارە، من بەم شیوە دەبیژم، گەنم کە چێندرا و هەوا و ئاو و خۆری بۆ لوا، دەرویت و هەلەدەدات. ئەگەر هەر کام لەم کەرەسانە نەبیت، گەنم ناروویت، جا هەر چەندە هەر کام لەم کەرەسانە جودا لە یەک دەببیریت و هەر یەک بۆ خۆی چۆنیەتی و شیوەی جیاواز و تایبەتی هەیە، بەلام لە ئەنجام و کۆتایی و لە بە یەک گەیشتندا، هەموو بە یەک شت دەگەن، ئەوەش **پرووناھی** یە. لە گەردوون و جیهانی ئێمەدا هەموو شتیک لە پرووناھی جاویدانی گرساو و هەلقولێو و هەر دیاردەیکە کە هەیە، شتیک نییە بێجگە لە شیوەیەکی شەبەقی پرووناھی جاویدان. چاوکانی و گەوھەری بوون بە هەموو دیاردەکانی و جیهان و گەردوونەووە، هیزی جاویدانی ئەھۆرا مەزدا، هیزی ئافراندن و ئەقین و هیزی یەگانە، بێسەرەتا، بێکۆتایی، بێکەران و بێھاوتا و نەگۆر، نابینرێ و بەدیھینەر و توانامەندە. لە جیهانی بووندا، شتیک نییە لە دەرەووەی هیزی جاویدانی پرووناھی یان تیشکی تیشکەکان و پەخشەندە پەخشەندەکان. هەموو شتیک لە جیهاندا لە وزە شەبەقی جاویدانی ئەھۆرا مەزدا هەلەدەستیت و بە هیزی پرووناھی ئەو کۆتایی پێ دیت. ئەھۆرا مەزدا پرووناکی پرووناکیەکان، پەخشەندە پەخشەندەکان، تریفە ئاسمان و زەوی، هیزی ئافراندن، وزە هەنجاردار و هزررداری ئافەریشت، گەوھەر و بنیاتی بوون و ئاوەزی بوون، جەوھەری بێکەران و بێسنوور و بێپانتایی هەموو شتیکە. ئەھۆرا مەزدا سەرشار* لە تریفە و بوونی پێویست* و گەوھەری سەرەتا و پرووناکی گشتی و ئازادی بێسنوورە کە هەمیشە پرتیشک و داگرساو و لە پیگای داگرسان و ئافراندنە کە دیاردەکانی لێ بەدی دیت و پەیدا دەبیت و بە شەبەقی پرووناکی خۆی ژیاڵیان پێ دەبەخشیت. هەموو شتیک لەم جیهانە لە ئاگر و پرووناھی بەدی هاتوو و هەر دیمەنیکێ جوان و قنچ، پەسیدەیی و پیگەیشتن لەووە. هەموو دیاردەکانی بوون لەتەک یەکدا یەک و پەیوەست و پەیوەندن و هەر یەک بەووەی دیکە راوەستاو و دیارە. هەموو هیزەکان و دیاردەکانی هەستی لە ریشە و بناخەدا یەکیکن. لە

گەردووندا یەك گەوهەر هەیه كه هیزه و هەموو دیاردهكان رهنهگانهوه و نمایشتی ئەو هیزه. گەردوون و هەستی یهگانهن و یهگانهبوونی ئەهۆرا مهزدا ستوون و بنیاتی ریبازی منه".

"مرۆفیش هەر وهك هەموو دیاردهكانی گەردوون، نموونهیهكه له هیزی ئافراندن و هیزی رەخشنده و ترۆپکی تیشکی كۆكراوی پووناکیهكان و له زنجیرهی دیاردهكانی به یهك بهندكراو، بازنهیهكه بهیوهند به بازنهكانی دیکه. رزگاریی مرۆف له جیهاندا بهیوهنده به ناسینی خۆی و پووناكکردنی میشك و دلی و پهیوهندبوون به تریفهی هەرمانی و داگرسان و شهماله کردنی پووناهییه.

"ئەمه بزانهن كه مرۆف رینگیهکی دوور و دریزی پیواوه كه میشکی له چهند خودایهوه به تاكه خودایی ئیمرو بگات. پروانه ئەم رۆژپهههستانه كه خۆر و مانگ و ئەستیره و ئاو به خودا دهزانن و بۆ هەر دیاردهیهکی دیکه خودایهکیان دیاری کردوه، دروست خودایهك كه پر به تاییهتەندیهکانی مرۆفه. تەنانەت بریک لەم كەسانه كه پرواشیان به جوړه خودایهکی تاكیش هەیه، له هزر و ئەندیشهیاندا خودا به پاتشایهکی فرە مەزن و تاك دەزانن كه به توانا و هیزی بیسنووری و به حەز و هەست و خوی مرۆفیکه كه له سەر تهختی خۆی له ئاسمانهكاندا دانیشتوو و له ناو فریشته و په‌رییه‌کانی جوړاوچۆری كه دەورین، به سەر جیهان فرمان دەدات. ئەم كۆمه‌لانه خودا ئاوا دەناسن و دەبینن. به‌لام خودای من بهم چه‌شنه نییه. ئەهۆرا مه‌زدایهك كه من پێی پابه‌ند و پروامه‌ندم، جیهانی شه‌به‌ق و پووناھی و جیهانی بیکه‌رانه. خیرهت و هەنجاری بوون، قەشه‌نگی و گەیین و گەشه‌سه‌ندی هەستی و شه‌ماله‌ی هەستییه. من خودا نهك له ئاسمان، له هەموو شوینیک دەبینم، له پشكۆتنی گولیک، له خەندهی مندالیکي ساوا، له رامانی مرۆفیک، له دلی گیایهك، له هەموو شت و هەموو كەس و به‌رزتر له هەموو له ئەفین، له ئەفینی جاویدانی".

"به‌لام له‌مه‌ر ئەفین ببیژم كه جوانترین، دل‌په‌نترین، پرپه‌هاترین، خۆشه‌ویست‌ترین، به‌په‌زترین، به‌هره‌مه‌ندترین، شیرین‌ترین، خۆش‌ترین و باش‌ترین وشه‌كان كه لەم جیهاندا هەبیت تەنیا یهك وشه‌یه، ئەفین. ئەفین دوو واته‌ی گرینگی هەیه، ئەفین به واته‌ی پووناھی و ئەفین به واته‌ی راکیشان. هەموو بوون، له ئەفینه‌وه گرساوه به‌و دوو واته‌ی، بۆیه مینیش به‌م وشه و دوو واته‌كه‌ی، پووم له خودا و پوو له رزگاربوونم كرده. هه‌روه‌ها كه پینشتر گوتم له واته‌ی یه‌كه‌مدا، جیهان بیجگه له ئەفین و دیارده‌كانی ئەفینی ئاخراو، شتیکی دیکه نییه. به‌لام واته‌ی دووه‌می ئەفین، ئەفین كاتیك ده‌توانیت بکه‌ویته بزاف و گه‌ریان و هەموو ئەم دیاردانه‌ی بیسنوور له بوون و جیهاندا به‌دی بینیت، كه له ناو ئەفین، به واته‌ی دووه‌مه‌كه‌ی، «بالکیشهر» و «پاکیشهر» بیت. هەر جووله و گه‌ریان و گه‌شه‌کردن و په‌سینیک و هه‌روه‌ها هەر مردنیکیش له جیهاندا، به‌دیینه‌ر و هاندەر و هه‌لخرینه‌ری ئەفینه، به هۆی بالکیشهری و پاکیشهریه‌كه‌یه‌تی. ئەمه ئەفینه كه گه‌ریانی چه‌رخي پۆژگار و سروود و چه‌یرانی بوونی لی به‌دی دیت. ئەمه ئەفینه كه ئەگەر تیشکی له ناو دلتاندا بدره‌وشیت، ژیکانی شاراو و كوژاوه‌ی دلتان ده‌هینیته گۆقه‌ند و خرۆش. ئەفین ژیکانی دلتان ده‌خاته چرین و هۆنراوه‌ی ناسکی بوونیکي نوچ به گویتان ده‌گه‌یه‌نیت، هۆنراوه و ئاوازی ژیان. سه‌رای دلتان وهك زۆزانی هه‌ورمان، وهك ئاسمانی سامال، وهك ده‌ریای بیسنوور كه بیجگه له جوانی و جۆش و خرۆش و به‌هره و زایین، شتیکی دیکه‌ی تیدا نییه. لەم کویستان و ئاسمان و ده‌ریایه‌دایه كه شه‌پوله‌کانی قه‌شه‌نگی ستران و هۆنراوه و هه‌لبه‌ست چی ده‌بیت. بۆنی خۆشی به‌رزه‌نگل و چنووهری جوانی به‌رۆکی کیژان و نییلوپه‌ری* سه‌ر ئاوان پوو له هه‌تاو ده‌پشکوین. لەم ئاسمانه‌ دلکیش و خۆشه‌دایه كه له دوا‌ی وارانیکي ژین‌به‌خش په‌لکه‌زیرنه‌ی په‌نگاوپه‌نگ پوخساری ئاسمان ده‌خملینیت و نیگای سه‌وداسه‌ران به‌ره‌و ئاسمان راده‌کیشینیت و ژیکانی دلتان ده‌ژه‌نیت و ئەستیره‌ی پووناکی گیانه‌خش تیشکی جوانی خۆی ده‌هاوینیت. ئەو تیشکه ژین‌به‌خشه كه خه‌رمانه‌ی نیگای گه‌رم و شیرینی ده‌خاته خرۆش و تابانی

دهكات و له وهلامی نیگاكانی ئیوه، دلتان هاوساز و هاوئاوازی خوی دهكات، هاوساز و هاوئاههنگییهك كه هیچ ستران و دهنگ و نهوا و هوره و حهیران و بهستهیهك به خووشی و جوانی ئه و ناگاتهوه".

"ئهی زهردهشت سوپاست دهكەین كه ئاوا جوان و بهتام و شیوا و شیرین گهوههری بوون و یهگانهیی بوونت بو ئیمه شی کردهوه. ئیستاكەش دهخوازین كه ههمدیسان سهری مژارهكه به دست بگری و ئیمه بهرهو جیهانی دلزوینهری ئه‌میشه‌سپینته‌كان ببهیت".

"دووباره بو دهنگه گهنمهكه بگه‌پینهوه. له ئیوه ده‌پرسم، ئایا له سه‌ر دروست‌بوون و رواندن و گه‌ییانی دهنگه گهنمهكه ریکوپیکی و یاسایهك ده‌بینرا؟ ئایا ئه‌گه‌ر گهنم بچینین، دهنگی جو سه‌وز ده‌بیت، یان له گهنم ته‌نها گهنم و له جو ته‌نها جو؟ وهلامی ئهم پرسیاره زور پوونه، له گهنم هه‌ر گهنم به‌دی دیت. هه‌موو ئه‌و گو‌رانه‌کاریه‌كان كه له سه‌ر گهنم به‌دی دیت، هه‌ر له چاندن تا دروینه‌ی، ده‌بیت له سه‌ر بناخه و پایه‌ی یاسا و هه‌نجا‌ر بیت. جا ئهم یاسا و ریکوپیکیه‌ی ده‌روونی گهنمه، من نیوم ناوه **ئه‌میشه‌سپینته‌كان**. یاسا و زا‌کونه‌کانی فه‌رمان‌په‌وا له ناو دهنگی گهنم و له ناو هه‌موو دیارده‌یه‌کی هه‌ستی و گه‌ردوون یه‌ك شته. ئیستا یاسا و ناوه‌روکی ئه‌میشه‌سپینته‌كان وه‌هه‌من (وه‌هه‌من، به‌هه‌من، بی‌هه‌من)، ئاشاوه‌یشتا (ئۆردی‌به‌هه‌شت)، خشته‌ئیرییه (شه‌ه‌ریوه‌ر)، سپه‌نت‌ئارمه‌ئیتی

(ئەسپەند ، ئەسفەند) ، ھەئورتات (خۆرداد) و ئامەرتات (ئامۆرداد) شی دەکەینەو و ھەر کامیان بە تیر و تەسەلی لە سەری دەدوین".

"بەھمەن ئاوەزی بوون و بیری چاکە مرۆڤە. دانەى گەنم ھەر چەندە بیگیان دەبینریت ، بەلام گیانی تێدایە و زیندوو و لە سەر شیو و چۆنیەتی و ھەموو گۆرانکارییەکانی ژيانی گەنم ، ئاوەز و ھەنجاریک زالە. خۆی ئاوەزداریی گەنم لەو دەبایە کە لە گەنم بیجگە لە گەنم نەرۆیت و ھەزاران دیاردەى بالکیش و سەرسوڕھینەری دیکەشی تێدایە ، وەک شینبوون ، چەکەرەکردن و بالاکردن و رەسین و دانەدان و لە دواییشدا دەخوری و دەبیتە ھیز. بەھمەن لە دینی بەھدینی توپکی ھزری ھەستییە و لە مرۆڤیشدا ژیری و رامانیەتی کە زانست و پەرورەکردن و فیروبون و چاندی لێی دەھەلنجییت. ژیری و ھزر جویکەرەوھى مرۆڤ لە ئاژەلە و ئەمە بەرزترین و پلەمەندترین بەھرەى ھاتی مرۆڤە".

"واژەى بەھمەن لە دوو واژەى «بەھ» بە واتەى باش و چاک و «مەن» بە واتەى رامانە. بەم چەشنە وشەى بەھمەنى لێ چی بوو و لە بەرانبەریشدا «ئەنگەرەمەن» یا «ئەھریمەن» ھەبە کە ھاندەری مرۆڤە بۆ خراپە و ناحەزى. بەھمەن یان رامانى پاک ، رابەرى مرۆڤە بۆ ناشتی و دۆستایەتی و یەكبوون و ناشیلت توورەبى و رێک و کەلەرەقى و خیرەسەرى لە دلى مرۆڤ بەدى بیت. بەھمەن لەناوبەر و تیکەرى ستمگەرى لە ناو کۆمەلاندایە و ناھیللت مرۆڤ کارى ناشایست بکات و دروستکارى و ھۆشمەندى و دووربینى لە ھزر و رامان ، توانامەندى ناسین و وەرگرتن و زانست و بینایى ، ھەمووى لە بەھمەنەو سەرچاوە دەگریت. لە بەرانبەرى بەھمەن و ئاوەز و ژیریدا ، ئەکۆمەن* یان بیری و رامانى خراپ کە بە بیچەوانەى بەھمەن مرۆڤ لە کوردەى چاک رادەوستییت و گەلان بەرەو خراپەکارى رادەکیشییت و جەنگ و دوژمنى و دژایەتی و دووبەرەکی لە نیوان گەلان بەدى دینییت و رێک و کینە و خیرەسەرى و کوشتن و برین و ستم و خوینرژتن بەدى دینییت. مرۆڤ بە پەپرەوکردنى ئەکۆمەن ، پێ لە سنوورى ئاوەز و ژیری دەخاتە دەرى و کارى بەد و ناشاز و ناشیرین و ناشایست دەکات. ئیستا بەم چەند سروودە لەمەر رامانى پاک و خراپ گۆی بدەن":

ئەى مەزدا . !

ئەو کەسەى کە رامانى

باش یا خراپ بیت و

ھەر چیبەک کە ھزرى بە ئازادى ھەلبیژیریت ،

ویژدان و گوفتار و کردار و برواشى

پەپرەوی لى دەکات.

بەلام لە ئەنجامدا ،

ئەمە خیرەتى تۆیە

کە چاکە و خراپە لە یەکدى جیا دەکاتەو.

گاتا ، ھاتی ٤٨ ، سروودى ٤

ئەى مەزدا ئەھۆرا . !

ھەر کەس چ پیاو بیت چ ژن ،

ئەو شتەى کە تۆ لە ژياندا بە باش و پەسەند دەیژمیریت ،

بە جیبى بینیت ،

لە بەر تریفەى رامانى پاکدا ،

لە پاداشتى راستى و بەھرەى مینووی

كامهران دەبیت.

من ئەو كەسانە

بۆ ستایشتی پێگای تۆ پینوینی دەكەم و

لە تێپەرگای داوهری دەیانپەرینمەوه.

گاتا، هاتی ٤٦، سروودی ١٠

"ئۆردی بەهەشت، دووهەمین یاسای فەرمانزەوا و هەنجار، بە سەر دانەمی گەنم و هەموو دیاردەکانی گەردوونە. لە جیهانی بووندا پێکۆپێکی و هەنجاریکی پتەو و گران فەرماندەرە و هیچ شتێک لە دەرەقەمی فەرمانی هەنجار و ئۆردی بەهەشت نییە. هەنجار لە پەوانی مرۆڤدا، راستی و پاکییە. دوژمنی هەرە مەزنی راستی و داد و مرۆڤ، درۆیە. راستی لە پەوانی مرۆڤ، مایەمی خوێشی و خۆرەمی و شادمانییە و هەر چاکەبەک کە لە جیهاندا هەیە، لە راستی هەڵدەستیت و لە هەمبەری راستی، درۆیە. درۆ مایەمی خرابەکاری، فریو، خەم، دلتهنگی، گوناھو گرژی لە ناو مرۆڤدا دەبیت. سروودی من لە بارەمی راستی بەم شیوہیە:"

هەموو مرۆڤێک لەم جیهاندا،

پێویستە کردارەکانی لە سەر پایەمی راستی بیت،

چونکە راستی بنیاتی ئایینی ژیانە.

پێویستە رابەری دادگەر،

لەتەک چەواشەکاران و راستکاران و

هەروەها لەتەک ئەوانەمی کە کرداری چاکە و خرابەیان

تەڤلی یەکدی کردووە،

بە گونجاوترین پەوشت هەلسوکەوت بکات.

گاتا، هاتی ٣٣، سروودی ١

ئەمی ئەھۆرا. !

لە کاتی پاداشت و

ئەو کاتەمی کە سەرکەوتنی راستی بە سەر درۆدا

مسۆگەر دەبیت و

فریوی ئەکوێمەن (بیری خراب) و لایەنگرانیان

بۆ هەمیشە ئاشکرا دەبیت،

ئەوسا، لە بەر پرشنگی بەخشایشت،

ستایشتی تۆ و

خۆشەویستی بە تۆ پتر دەبیت و

بەر و بەهرەمی بەختیاری بە ئاکام دەگات.

گاتا، هاتی ٤٨، سروودی ١

ئەمی مەزدا ئەھۆرا. !

ئەو کاتەمی کە لە دلەوه

بانگت دەكەم،

بێجگە لە راستی و

رامانی پاکي تۆ،

چ کەسیک یارمەتی پەوانی من دەدات؟

کۆ پشتیوانی من و
یارانم دهکات؟
گاتا، هاتی ۵۰، سروودی ۱
ئهی مهزدا ئههۆرا. !
ئهی بهتواناتر له ههمووان. !
ئهی پاکی. !
ئهی راستی گهردوونگیڤ. !
ئهی رامانی پاک. !
ئهی توانای مینوویی. !
گویم لی بگره،
ئهو دهمهی که پاداشتی ههر کهسیک ددهی،
بو منیش بهخششت ههبیته. !
گاتا، هاتی ۳۳، سروودی ۱۱
ئهی مهزدا ئههۆرا. !
له بهر تریفهی رامانی پاک و
له بهر پرشنگی تۆدا،
ئاکامی دوو لایهنی چاکه و خراپه،
پوون دهبیتهوه و
به پهرهگرتن و پتربوونی راستی و پاکی،
فره له پههجووران،
رینگای تۆ ههلهدهبژیرن.
گاتا، هاتی ۴۷، سروودی ۶

"شەهەر یوەر سێهەمین یاسای فەرمانپەرەوا بە سەر بووندا یە. لە شەهەر یوەرە کە ریکوپیکی، هاوسەنگی، سازکەری لە جیهان، فەرمانپەرەوایی چاکی، توانامەندی مینوویی، خۆپاگری و مامناوەندی بوون لە پەوانی مەرۆقدایە. جیهانی بوون مەیدانی بەربەرەکانی دوو راکیشەری هاوژاد و دژ بە یەکە. ریکوپیکی و راگرتنی لاسەنگی، لە بەگژداچوون و سازگاری دوو راکیشەر بەدی دیت و ناپیکوپیکی لە لاسەنگی. لە پیاوژۆ و ریتکە ی ئافراندندا، کردن و بوونی دیاردەکانی هەستی لە ریکوپیکی و کاتیک تیک چوو و لاسەنگی دروست بوو، دیاردەکەش رینگای تیکچوون و خرابی دەگریتە بەر و لە ئاکامدا لە ناو دەچیت".

"لە پەوانی مەرۆقیشدا دوو راکیشەری هاوژاد و دژ بە یەک هەیه کە بە چەشنی خواست* و ئارەزوو دەبیریت و ریکوپیکی و هاوسەنگی و لەسەر خۆیی یا هەمان شەهەر یوەر کاتیکە کە مەرۆق توانای راگرتنی هاوسەنگی لە نیوانی خواست و ئاوەزی خۆی را بگریت و حەز و خواستی لە ژێر رکیف و فەرمانی ئاوەزی دەرھینابیت. خۆی ئەم توانامەندییە کە سەرچاوەی هەموو وزەکانە و بە مەرۆق ئاسایش و خۆشی و شادومانی دەبەخشینیت. لەسەر خۆبوون، هێمنبوون و داد و دادگەری لە بەتوانامەندی مینوویی و دەست دیت. ستەمکاری، توندپەرەویی، زیادپەرەویی*، دەستدریژی، چەواشەبوون و کاری ناشایست هەمووی لە نەبوونی هیزی خۆپاگری و توانامەندی مینووییە. بۆیە توانامەندی مینوویی لە پال داد و راماندا، بەرپێز و پیرۆزە، من هەمیشە پێز و ستایشتی بۆ دەکەم".

ئە ی مەزدا. . !

ئیسە ستایشتی تۆ و راستی و
پاکترین هزرەکان و
توانامەندی مینوویی دەکەم،
دەمویت لە رینگای راستدا بم و

له سه‌رای سروود،
گوئ بو سه‌وداسه‌رانی تو،
بگرم.
گاتا، هاتی ٥٠، سروودی؛
ئه‌و كه‌سه‌ی كه‌ ریگای چاكه‌ هه‌لده‌بژیریت،
توانای مینوویی،
رامانی پاک و راستی ده‌سه‌ت ده‌كه‌ویت و
پاکی به‌ته‌ن و گیانی ئه‌و،
پایه‌داری و توانامه‌ندی ده‌به‌خشیت.
بی‌گومان چونكه‌ ئه‌و له‌ لایه‌نی تو بووه،
له‌ ئه‌زموونی گرانی ژیاندا
سه‌رده‌كه‌ویت.

گاتا، هاتی ٣٠، سروودی ٧

"ئه‌سه‌ه‌ند ڤاکیشه‌ری هه‌موو هه‌ستییه. له‌ هه‌ستیدا دوو ڤاکیشه‌ر فه‌رمان ده‌ده‌ن، «دوورکه‌ر» و «کیشه‌ر» که له‌ هه‌ستیدا به‌ هه‌موو دیارده‌کانیه‌وه‌ کار و کاردانه‌وه‌یان ده‌بینریت. هیزیک له‌ ناو ده‌روونی گه‌نم هه‌یه‌ که به‌شیک له‌ گه‌م به‌ره‌و خاک و ئاو ڤاکیش ده‌کات و به‌شیکیشی به‌ره‌و ڤووناکی و ڤوژ و هه‌وا ده‌چیت، هه‌ر دووی ئه‌م هیزه‌ دوورکه‌ر و کیشه‌ره. گوئی گه‌نم گه‌رمی و تیشکی خۆر ڤاده‌کیشیت و له‌ خۆشی هیزیک به‌ره‌و هه‌تاو بلاو ده‌کاته‌وه. له‌ هه‌ر دیمه‌ن و نموونه‌یه‌کی بووندا، ئه‌م کار و کاردانه‌وه‌ و کیشه‌ر و دوورکه‌ره‌وه‌ هه‌یه‌ و ئه‌مه‌ ده‌بیته‌ مایه‌ی بالاکردن و گه‌یین و گه‌ڤیانی ئه‌و دیارده‌یه. کیشان و دوورخسته‌وه‌ و کار کاردانه‌وه‌ و ره‌نگ و ڤه‌نگدانه‌وه‌ له‌ مرؤفدا به‌ چه‌شنی ئه‌ڤین، له‌خۆبوردن، داد، به‌خشش، رامانی دروست، هه‌لسه‌نگاندنی راست، خۆڤاریزی و پاکی و خاسی ده‌بینریت، که ئه‌مانه‌ ده‌بیته‌ مایه‌ی خۆشی و شادومانی و که‌یفخۆشیی دل‌ه‌کان و گیانه‌کان".

ئه‌ی مه‌زدا. !

ته‌نیا ئه‌و كه‌سه‌نه‌ ده‌توانن
دل و گیان و كه‌سایه‌تیان،
له‌ته‌ك رامانی پاکیا په‌یوه‌ند بدن،
که له‌ ریگه‌ی جوانمه‌ردی و راستی و زانایی
هه‌نگاڤیان نابیت،
له‌ ئاکامدا ئه‌م كه‌سه‌نه،
جیهانی جاویدانی تویان
بی‌ده‌به‌خشیت.

گاتا، هاتی ٤٩، سروودی ٥

من،

به‌و هۆره‌ به‌ جۆش و گه‌رمانه
که له‌ دل‌مدا هه‌لم‌به‌ستوون،
ده‌سته‌وتکا،

ڤوو له‌ تو ده‌که‌م،

به‌ راستی و به‌ له‌خۆبوردوویی مرؤڤیکی خۆبه‌ختکار،

بۆ تۆ نوێژ دهکهم و
له بهر تریفه‌ی بالکیشی رامانی پاکدا،
له تۆ نزیك ده‌بمه‌وه.
گاتا، هاتی ٥٠، سروودی ٨
ئه‌ی مه‌زدا. !
من رامان و په‌وانی پاکی راستکاران،
له باره‌گای تۆدا
به ئیوه ده‌ستپیرم،
تا ئاگاداری ئه‌وان بیت.
هه‌روه‌هاش ستایشتی جه‌وانمه‌ردی و
خواسته‌کانی دل ده‌کهم،
ستایشتی تۆش ده‌کهم،
چونکه پاتشای
مه‌زنی و پایه‌داری و جاویدانیت.
گاتا، هاتی ٤٩، سروودی ١٠

"خۆرداد بالاکردن و په‌سینه، له‌و کاته‌وه که دانه‌ی گهنم ده‌چیندریت تا ئه‌و کاته ده‌نکی گهنمی فره‌ی
لئ به‌دی دیت، له‌ ناو پیواژۆی بالاکردن و پیگه‌یشتندا‌یه. له‌ ده‌روونی گهنمدا هیزیکی شاراو، دانه‌ی
گهنم به‌ره‌و سه‌وزبوون و گولدان ده‌بات. هه‌ستی و هه‌موو دیارده‌کانی به‌ خواست و پراکیشانی زاتی
ده‌روونی یان له‌ کۆششی هه‌میشه‌یی و بی‌وچانی گه‌شه‌سه‌ندن‌دا‌یه. له‌ جیهانی بووندا پراوێستان نییه‌ و
هه‌موو دیارده‌کانی هه‌ستی هه‌میشه‌ له‌ جوڵه‌ و پۆیشتن و له‌ پیواژۆی بووندا. جیهانی هه‌ستی له
گه‌ریان و گه‌شه‌سه‌ندنی هه‌میشه‌یی خۆیدا به‌ چه‌شنی جۆراچۆری زایین، مردن، فره‌ی، کورتاسی،
دابڕین و لکاندن‌دا‌یه. پۆیشتن و گه‌شه‌سه‌ندنی جیهانی هه‌ستی دارای شیوه‌گه‌لی به‌رده‌وامبوون،
بازبردن، چه‌ندوچۆنی، په‌سه‌نی و جه‌وه‌هه‌رییه. له‌ پیواژۆی جوڵه‌ و گه‌ریاندا، هه‌ر کام له‌م شیوانه‌ به
یه‌کدی ده‌گۆڕین".

"له‌ پیواژۆی گه‌ریان و بالاکردندا، وزه‌ به‌ شیوه‌ ده‌ردیت و شیوه‌ش به‌ وزه‌. ئارمانجی گه‌ریان و بزاق
له‌ بووندا بالاکردن و په‌سینه. هه‌موو دیارده‌کانی بوون له‌ یه‌ک ریگه‌دا گه‌شه‌که‌ر و به‌ یه‌ک په‌یوه‌ندن.

ئەوئەش لە ڕیگای بالاکردن و پێگەیشتندا ھەر گاف لە گافیگی پێشتر بانتر و لە گافی دواتریشدا درێژترە. ڕیتکەیی گەریان و بالاکردن لە بووندا، بێوچان و گاف بە گاقە. لەم ڕیتکەییەدا توندی و پێشکەوتن و گەشەسەندن و زەریفی و وردیی ھەر گاف لە گافی پێشتر زۆرتر و پتەوتر دەبێت. ڕۆیشتن و بالاکردن و گەشەکردنی جیھانی بوون، پیاوژۆیەکی بێگەرمانە، یەک ڕوو و بە تەوژم و لەز و پێشپەرە. ھەر چی جیھانی ھەستی بەرەو پێش بچیت، گەشەکردن و بالاکردنی پترتر دەبێت. زاگون و یاسای خۆرداد لە رەوان و رامانی مرۆف، پشکووتن و ڕەسین و شادبوون و لەشساختی، ھەر ئەمەشە کە مرۆف بەرەو ڕووناھی و ڕاوەستاوی و توانامەندی دەبات".

ئەو مەزدا ئەھۆرا. !

ئەو شتەیی کە شیایوی تۆ و لە ڕیگای راستیادە،

بە پێزەووە بۆ تۆ

بە جێی دەھینین و

پێشکەشی تۆی دەکەین،

ئارەزوومەندم کە ھەموو کۆمەڵان،

لە بەر تریفەیی رامانی پاک و شکۆداری تۆدا،

بە پێگەیشتن بگەن.

ئەو مەزدا. !

بە دڵنیایی مرۆفی دانا

ھەمیشە لە وزەیی مینوویی تۆ خەنی دەبێت.

گاتا، ھاتی ٣٤، سروودی ٣

"ئامۆرداد بوونی جاویدانییە. ھیزی ئافراندن ھەمیشە لە کاری ئافراندن و زایین و مردنایە و ئەم کاروبارە ھەمیشەیی و جاویدانییە. ئەمەیی کە گوتر، ناساندنی ئەمیشەسپینتەکان لە بوون و ڕەوانی مرۆفدایە کە ھیندسەیی* بوونی لینی بەدی دینیت. لە ھیندسەیی ھەستی جیھانی پچووک، لەو ڕوانگایەووە کە بنیات و یاسایە کە بە سەر دەنکەکانی گەنم فەرمان دەدەن دروست وەک جیھانی مەزنە و ھەر دوو وەک یەکن و لە یەک زاگونیش فەرمان دەبن. مرۆف جیھانیکی پچوووکە لە جیھانی مەزن و لە ژێر کاریگەری و فەرمانی یاساکان و زاگونەکانی جیھانی و ئەمیشەسپینتەکان. جا ئەگەر تیشکی ئەمیشەسپینتەکان بە سەر ڕەوان و زیندەگانی ئەو بکەویت، ئەو شادی و بەختیاری و خۆرەمی ژیانە ئەو دادەگریت و دەبیتە ئاوینەییەک بۆ دیمەنی ھەستی، ئاوەزی گشتی، تیشکی درەخشان، ھیندسە، ھەنجاری بوون و ئەھۆرا مەزدا. ئەمیشەسپینتەکان لە گۆرەپانی ڕەوان و ژیانە مرۆفدا، ھەنگاوەکانی پالافتن و ڕازانەووەی ڕەوانن کە لە رامانی پاکەووە دەگرسیت و دواي پیاوانی ھەنگاوەکانی راستی، داد، خۆپاریزی، لیبووردیی، ئەقین، پاک، گەشەسەندن و پشکووتن بە ئامۆرداد بە واتەیی جاویدانی دەگات. لە دینی بەھدینی ھەمووی مرۆف، کە ڕیپۆھەرائی ڕیگای ڕووناھی و چاکین، گەرەکە ئەم ھەنگاوانە بنین و بۆ گافی خۆرداد و ئامۆرداد، کە ھەمان پێگەیشتن و شادی و خۆرەمی ھەمیشەییە".

باژیری ڕووناکی زەردەشت

"ئەو زەردەشتی زانای مەزن. !، سپاسی فەراوانی تۆ دەکەین کە ئەمیشەسپینتەکان و ھیندسە و ھەنجاری بوونت بۆمانت ڕوون و ئاشکرا کرد، بەلام پرسیاریکی دیکەم ھەیە. ئەو ڕۆژەیی کە تۆ ڕازی ئەمیشەسپینتەکانت ئاشکرا کرد، شەوئەکی ھەموو بیرمی بە خۆیەووە خەریک کردبوو و ھەر بەم بیرەشەووە خەوم لێ کەوت و دواي خەونیکی سەیرم بینی. لە خەوندا لە جاپیکی* گەنمدا

راوهستابووم، گەردوونەیهکی پووناکم بینی که بەرەو پرووی من دەهات. گەردوونەکه بە لامدا تێپەر بوو و بەرەو شارێک که لە نزیکێ جارەکه بوو، دەڕۆیشت. کاتیەک که گەردوونەکه نزیکێ دەروازەێ شار بوووه، دەروازەکه کرایهوه و من که تواشای سەر دەروازەکهەم کرد، نووسرابوو «باژییری پووناکی زەردەشت». گەردوونەکه چوێ ناو باژییرهکه و لە ناکاو هەرا و هاواری شادی و خۆشی، دانیشتوانی شارەکهی داگرت. منیش که ئارەزوومهندی بینینی شارەکهەم بوو بە گورجی کهوتمه دوای گەردوونەکه و چوومه ناو شار و لهوێهه پەرسوهرهینهری له یهک ساتدا ههموو جوانیهکانی جیهان له پیش چاومدا ئاشکرا بوو. شارێکی خۆش و پاک و پڕ له جوانی، دانیشتوانی شارەکه لهشساخت و بەدهماخ و شاد، ههموو خهريکی جووله و کار و ههول و خهبات و خويندن و فیربوون، ههموو ئالیکار و یارمهتیدهری یهکدی، لێو به خهنده و کهیفخۆش و گوڤه‌ند و چه‌پله‌پیزان به چه‌شنیکی بی وینه. له هەر سووچیکی شار دهنگی خۆشی و پیکه‌نین ده‌بیسرا. سه‌رانسه‌ری شار به درهخت و گول و سه‌وزه‌لانی داپۆشرا بوو. شار پاک و خاوین، خه‌لکیشی به‌رخت و به‌رگی شایان و پارزاو و پاک. شارەکه یه‌کپارچه له ژیر چه‌تری دادا ده‌ژیا و دادپه‌روه‌ران و دادگه‌ران وه‌ها پته‌و و راوه‌ستاو بو شار فه‌رمانیان ده‌دا که به‌ قه‌د ده‌نکه هه‌رزه‌نیک سته‌م له که‌سیک نه‌ده‌کریا. ئای که شارێکی خۆش بوو، چه‌نیک خه‌لکی شار ئاسووه و بی خه‌م بوون، چه‌نیک شاد و فره‌مه‌ند* و دلخۆش بوون. به‌ هۆی ئه‌وه که سواری گەردوونەکه بووم، توانیم هه‌مووی شارەکه ببینم. پاش گه‌رانی هه‌موو شارەکه، گەردوونەکه له دەروازەێ دیکه‌ی شارەکه چوێ ده‌روه‌و و من خۆم له ناو جارە گه‌نمه‌که بینوه. به‌یانی به‌ ئاواز و چریکه‌ی چفیک و که‌له‌شیری له‌ خه‌و رابوووم. ئیستا ئه‌ی زه‌رده‌شتی هه‌یژا. ! ده‌مه‌ویت من له‌ رازی ئه‌و خه‌ونه سه‌یره ئاگادارم بکه‌ی".

"ئه‌ی جام‌ئه‌سپی به‌ریز. ! خه‌ونیکی هه‌یژا و جوانت بینوه، خه‌ونی شاری نمونه‌یی و شاری چاکی که ئاواتی منه و من هه‌ول و کۆششی بو ده‌که‌م، هیواشم وایه که هه‌موو گوند و باژییران رۆژیک به‌م چه‌شنه‌ی لی بیت. ئه‌و باژییره که تۆ له‌ خه‌ونت بینوته، باژییره‌که که ئه‌هۆرا مه‌زدا و ئه‌میشه‌سپینته‌کان فه‌رمانی لی ده‌دن، ئه‌مه‌ش باش بزانه هه‌روه‌ها که پێشتر وتم ئه‌میشه‌سپینته‌کان شه‌ش یاسای فه‌رمانه‌هوا به‌ سه‌ر بوون و په‌وان مرۆڤدان که له‌ ژیانی کۆمه‌لایه‌تی مرۆڤیشدا به‌ شه‌ش شیوه ئاشکرا و ده‌بینزین، کاردانه‌وه‌ی به‌ کاره‌ینانیان ئه‌و شاره‌ ده‌بیت که تۆ له‌ خه‌ونه‌که‌ت بینیت. ئیستا ده‌خووزم شاری هیوا و ئاوات، شارستانی باشی و شاری دینی به‌هدینی به‌ ئیوه بناسینم".

"هه‌روه‌ها که گوتم باژییری چاکه، باژییره‌که که له‌وه‌ی ئه‌هۆرا مه‌زدا و ئه‌میشه‌سپینته‌کان فه‌رمانی لیده‌دن. به‌لام بزانیان فه‌رمانه‌هوا‌یی ئه‌هۆرا مه‌زدا و ئه‌میشه‌سپینته‌کان و چۆنه‌تی شیوه‌ی به‌ریوبه‌رایه‌تی ئه‌وه‌ی به‌ چه‌شنیکه. هه‌روا که پێشتر زانیان، هه‌ستی دارای گه‌وه‌ریکی تاک و یه‌گانه‌یه، که ئه‌وه‌ش هه‌یژی پووناهییه که هه‌موو دیارده‌کانی هه‌ستی گرساو و هه‌لقولیو له‌و و چه‌شنیکی ئه‌وه. ئه‌م باژییره‌ پیرۆز و به‌هاته‌ش خاوه‌نی گه‌وه‌ریکی بنیاتییه که ئه‌وه‌ش دانیشتوانی باژییره‌که‌یه که ئافه‌ریده‌ی داداری مه‌زنن. هه‌موو شتیکی ئه‌م شاره له‌ مه‌ردومه‌که‌ی هه‌لده‌ستیت و هه‌موو شته‌کانیشی بو دانیشتوانی باژییره‌که‌یه. هه‌موو کۆشش و هه‌ول‌دانی باژییره‌که بو ژیانیکی خۆشتر و ئاسووه‌تر و پڕ ئاسایشتی دانیشتوانی باژییره‌که‌یه. له‌م باژییره‌ خودی مه‌ردومن که بپار ده‌دن و خۆشیان یاسا‌کانی جی به‌ جی ده‌که‌ن و به‌ کاری ده‌بستن. له‌ باژییری پاکی هه‌موو شتیکی به‌ ناوی گه‌ل ده‌ست پێ ده‌کات و به‌ ناوی گه‌لیش کۆتایی پێ دیت. له‌م باژییره هه‌یچ چینیکی به‌ سه‌ر چینیکی تر تاییه‌تییه‌کی بانتر و سه‌رتتری نییه، ته‌نیا جیاوازی له‌ نیوانیاندا به‌ هۆی ئاگایی و پاکی و زانسته. کۆله‌که‌یه‌کی گرینگی دیکه له‌ ژیانی باژیروانانی ئه‌م شاره‌ کاره. کار نرخیکی سپه‌ندی* هه‌یه و به‌ چاویکی پیرۆز لێی ده‌روانن. جا هه‌ر له‌م روانگاو‌یه که هه‌ر که‌س ده‌بیت به‌هه‌ری کاری خۆی

بخوات و بژیت و پیوستیشه که هەر کەس کارێکی دروست و سوودبەخشی ئاوا بکات که شیایوی کۆمەلگاکەیی ببیت. دەرئەنجامی هەر کارێک که بە چەشنێک بۆ ئەندامانی کۆمەلگا زیانمەند ببیت ناپهوا و مەناومەنە*. لەم باژێرە بەدەست هینانی هەر جۆریک پێداویستی و دەرمانەتیک بێجگە لە رێگای کارەوه، ناپهوا، بەلام تەنها کەسانێک دەتوانن لە خەزینەیی گشتی و یارمەتییهکانی کۆمەلگا ئالیکاری وەرگیرن که هەرگیز توانای ئەنجامدانی کاریان نەبیت، که ئەویش کۆشش دەکریت بە جۆریک بۆ ئەو کەسانە کارێک شیایوی ئەوان بدۆزێتەوه".

"گەوهەریکی دی که سەرچاوهی زیندووویون و هەبوونی ئەم باژێرە، چاند و هونەر و شارستانیەتیەتی. فەرھەنگ هەوین و شیرەیی مرقۆقیەتیە. فەرھەنگ گرساوی رەوشت و توانامەندی و چۆنیەتیەکانی جەوهەری و مینوویی کۆمەلە، که لە هەر کۆمەلگایەدا بە درێژایی ژیانی دیرۆکیەتی. رەوشت و ئاکار و خوو و خەدە و رێباز و برۆا و رەفتارەکانی گەل و کۆمەلگایەک لە رۆژگاریکی درێژدا، فەرھەنگی ئەو گەلە بەدی دینیت. هەر ئەم فەرھەنگەشە که بە چەشنی سروشت و وێژدانی کۆمەلگا، گەوهەر و سەرچاوهی کردار و رەوشت و چۆنیەتی کۆمەلە لە کۆمەلگادا دادەرژینیت. چاند ریکوپییکەر و خەمڵینەری ژیانی گەلە. ژیانی کۆمەلگا بە چاندی راستەقینە و رەسەن و سازکەر، سست و خوار و پەڕیشانە".

"چاندی باژیری بەهیی، چاندیکە که پا بە پای گۆرانکارییهکانی سەردەم و ژیانی جەوهەری دەگۆردریت و گەشە دەکات و هاوئاھەنگ لەتەک نیاز و پیوستییهکانی زەمان، خشت و ریک دەبیت. چاندی باژیرە، سازکەر و مرقۆقەتیە و لە رێگای بەختیاری کۆمەلە و خۆشی و ئاسایشت و ئاسوودەیی هەمووانە. مەردومی باژیرە که هاوکات لەتەک ئەو که چاندی خۆیان رادەگرن و هەموو دامودەزگاکانی گشتیی، لە فەرھەنگ و هەوینی خۆیان تیرناو دەکەن و دژی هەر جۆرە کۆنەپەرستی و دواکەوتوویی و لاساری و وشکەسەری و هەر رەفتار و ئاکاریک که دەبیتە هۆی چەوتی و بەردی سەر رێگای پێشکەوتن و نوێکردن، دووری دەکات و بۆ پەرەپێدانی زانستیش دەکۆشن. دانیشتووانی باژیرە که لەتەک ئەو فەرھەنگی خۆیان دەپارازین، لە چاند و شارستانیەتی خەلک و گەلانی تر سوود و بەھرە وەرەگرن. هەر دیاردەیهکی چاندی جیهانی که بە چەشنێک بۆ جی بوون و باشتکردنی ژیانی کۆمەلگا یارمەتیدەر ببیت، بێ هیچ کەلەرەقی و خیرەسەرییهک وەری دەگرن و بەکاری دەبستین، بەلام بەو مەرجە که ئەو وەرگرتنە نەبیتە هۆی ئەو که خۆت لە بیر بکە و گەزەندیک بگات بە چاندی نەتەوهیی".

"گهوههريکی دیکه ی ئەم شارستانه، سامانی ژینگه سرووشتییهکانیهتی، وهک خاک و ههوا و ئاو و گیا و ئاژهل و کانهکانه که هه مووی جیگای ریزه له لایهن مهردومهوه و بۆ پاک و خاوین پراگرتنیشی دهکۆشن و پیسی ناکهن. خه لکی شارهکه هۆشیان به میترگ و شوینه سهوزه لانییهکان ههیه و درخت و رمز و گۆل دهچینن و ههول بۆ پراگرتن و په ره پیدانی ئاژه لی سوودمه ند دهن."

"به لام له باره ی فه رمانه روهایی ئەمیشه سپینته کان له شاری باش و نمونه یی ده بیژم و سه ره تاش له فه رمانه روهایی به همهن ده ست پێ ده کمه. هه مان جۆر که به همهن له ره وانی مرۆفدا مانای رامن و هزر دهات، له نه رینی کۆمه لایه تیش هه ر ئەم واته یه ی هه یه. له م شاره ئەنجومه نی زانیان به رپۆبه ری شاره که ده کن و هه موو کاره کانی شاره که له ژیر فه رمانی ئەم ئەنجومه نه دایه. چۆنیه تی به رپا کردن و چی بوونی ئەنجومه نه کهش به م جۆره یه که هه فت سا ل جاریک مه ردوم له نیوانی پاکترین و ئاگاترین و هۆشیارترین و تیگه یشتووترینی شاره که هه فت که سی به سا لاچوو هه لده بژیرن، که بۆ ماوه ی هه فت سا ل به رپۆبه ری شار ده خه نه سه ر ئەستۆیان. ئەوانیش له ناو خۆیاندا یه ککیان ده کن به سه روکی شاره که، هه ر که سیش بۆی هه یه ته نیا یه ک جار ببیته ئەندام و جاریکیش سه روکیه تی ئەنجومه نه که بکات."

"ئۆردی به هه شت، یاسای ئۆردی به هه شت له ژیا نی کۆمه لایه تی شارستانی چاکیا، داد و دادگه رییه. داد واته ی بوونی هه ر تشتیکی له ریگا و جیگای خۆیدا و له م شاره ش به م چه شنه یه. له شاره دا هه ر که س له په نای داد دایه و هه یچ که س به هه یچ جۆریک بیدادی لی ناکریت، داد بۆ هه موو که س یه کسانه. له باری ژیا نی ئابووریشدا، داد په خشکاری ده رامه ته. ئەو شته ی که دادگه ری له م شاره به جوانی و شایسته یی به رپێ ده بات، سزا و پاداشته. له م شاره هه یچ تاوانیک بی سزا و هه یچ چا که یه ک بی پاداشت نامینیت. که یفه ر و پاداشت له و په ری وردی نی و هۆشیاری و راستی و دروستی و بوردباری و دووربینی له به ر چاو ده گیریت. سزا له ریشه ی خراپی ده ئالیت و ته فر و توونای ده کات. سزا هاوړی له ته ک راهینان و باشکردن دایه. سزا پر پیستی تاوانه. هه ر تاوانباریک گه ره که بتوانیت له خۆی به رگری ره وای* بکات."

"شه هریوه ر یا ریکو پیکی، یاسای شه هریوه ر له ژیا نی کۆمه لایه تییدا ریکو پیکی و خه ملاندنه، رازاوه یی و زه ریفی له رامن و گو فتار و له هه موو شتیکیدا. خه ملاندن و جوانی به واته ی هه نجار و هاوئا هه نگیدا یه. له شارستانی باشی هه موو شتیکی له ته ک یه کدی ریکو پیکی و داموده زگا کان و هه موو به شه کانی به رپۆبه ری له ته ک یه کدی سازگار و هاوئا هه نگن و هه یچ شتیکی ناریک و نا کۆک و نه یار و پیچه وانه له ته ک یه کدا نابینریت. له ناو ده روونی ئەم ریکو پیکی و سازگاریدا، هونه ر ده گرسیت، که زۆر به ریزه و لای گه لیش پله و پایه ی تایبه تی هه یه. شه هریوه ر ئەو وزه یه که نیوانی وزه و راکیشانه کانی جۆراوجۆری ره وانی و کۆمه لایه تی، هیللی مامناوه ندی و ئەندازه داری له رووی گه ل ئاشکرا ده کات. له م ریگاوه که پرووسکه کانی خۆبه خشی و له خۆبووردویی و باشبوون و نرخاندنی دروست و ئاشتی و زه ریفی له ناو تاکی که س و کۆمه لگا به دی دینیت."

"ئه سفه ند یا راکیشان، یاسای ئەسفه ند له ژیا نی کۆمه لایه تی به شیوه ی ئەقین، دلسۆزی، هاوژینی، یه کیه تی، جوانمیری، خوینگه رمی، به ریزی، ولاتپاریزی، یاوه ری و ره ته داری ده دریت."

"خۆرداد، یاسای خۆرداد له ژیا نی کۆمه لایه تی گه شه پیدانی کۆمه لگا و گۆراندنی هۆکاره کانی منخوازی و منویستی بۆ به ره و گشتیخوازی و گشتووسییه. هه روه هاش خۆرداد به واته ی ده وله تمه ندی و به هیزی و ئاسایش و دلنایبی و ئاسووده یی و بی نیازی جه وهه ری و مینووی و پشکووتنی هه موو توانامه ندیه کان مرۆف و پیشکه وتن و ئاوه دانیه."

"ئامۆرداد يان جاويدانى، ياساي ئامۆرداد نەمري و جاويدانيه. چيكردن و دامرزاندن و ساز و بازكردى باژيري چاكي له هه موو بواره كاني جهوهري و مينووي به چه شنيكه كه بو هه ميشه دايدەرژينييت".

"ئه مه چۆنيه تى فه رمانه واي ئه ميشه سپينه كان له شارستانه كه ي چاكيه. له سه ر ئه م ده سه لاتداریه يه كه فه ر و شكۆ و جواني و خوشي و شادمانی و داد و دادگه ري له شاره كه به دي دي ت و هه موو شتيك له ريگاي گه شه سه ندن و باشتربووني ژيان و به ختيا ري و ئاسووده يي و ئاسايشتي هه مووان هه نگاف ده نريت. له م باژيره و له سه ر بناخه ي فه رمانه واي ئه ميشه سپينه كان هه ر كه س خه ريكي كاري خويه تي و كه س كاري به كه س نييه. ترس و په ژاره له دلي خه لكدا نييه. هه موو كاريك ره وايه مه گه ر دژي داد و ئول و خيره ت و بناخه گشتيه كاني كۆمه لگا بيت. مه ردوم به سوژ و به ليني خويان فره پابه ندن. ريگا بو گه يشتن به به ريوبه رايه تى شاره كه تا به رزترين پله، بو هه موو ژن و پياويكي شايسته كراويه و هه ر كه س ده توانيت شايسته يي و توانامه ندي خوي بنوييت. له م ريگايه وويه كه هه ميشه پاكترين و زانترين و پله مه ندرين و تيگه يشتووتريني كۆمه لگا فه رمان ده دن. پيشكه و نتي هه ر كه سيك به ئه ندازه ي پاكي و نرخه كاني مينووي و كردار و ره وشيه تي. گه ل له ريگاي ده وله تمه ندي و ساماني گشتي و به ره رگرتي هه ر چي زورتر و گشتيتر له سه رمايه كاني نه ته وه يي ده كوئن. چۆنيه تي و چيكردى باژير هاوكات له تهك پتركردى دارايي و سامان و ده رامه تي گشتي و ئاسووده يي ئابووري و په خش و بلاوكردى دادگه رانه ي ده رامه ت به چه شنيك كه نياز ه كاني ره و و دروستي هه ر كه س به ئاساني و به ئه ندازه ي پيوست به جي بيت. پيوانه ي دابه شكردنى ده رامه ت، كاره و هه ر كه س كاري پرپه هاتر بكات، له ده رامه تي فره تر به ره مه ند ده بيت. هه ر چي كار له رمان و دانش پاروتر بيت، به ريزتره. نيواني زه ماني كار و كاتي پشوو راژه يه كي ريكوپيک و دروست هه يه. يه كيك له بنچينه كاني شار گولبژيري هه ره باشه كان و جي نشينكرديان و له سه ر ئه م بنه مايه يه كه باژير هه نگاو به هه نگاو ئاوه دانتر و گه شتر و ده وله مه ندر ده بيت. جه نگ و هه را و نه ياري و ليدان و زه بر و زه نگ و ئه شكه نجه و كوژتن و هه ر تشتيك كه نيشانه ي خو و ره وشتي ئاژه لي لي بيت، له م شار دووره و كو كراوه ته وه. مه ردوم له كاتي نارپكي و يا شتيك كه دژي خواست و نه رين و پرواي ئه وان ببيت، ده كوئن ته نها له ريگاي گفكوگو و داوه ري، نه ياري و كيشه ي خويان بكه نه وه و له ناوي به رن. به م بير و بوچوونه يه كه له باژيره كه دا بيري جه نگووازي، ره گه زپه رستي، جياوازي له نيوان گوندي و شاري، هه ريميگه ري، ناوچه گه ري، لاساري، توندره وي، خوويستي، ململاني، ده سه ته لاتخوازي، هيرش برن، ده ستر يژي، هوكاني چه وسانه وه ي ره نجبه ران و جووتياران، ناكوكي و جياوازي ديني و نژادي و په نكي و خيل و هوژ و تيره يي، تاكه په رستي ده ست تيبردن له كاروباري خه لكاني دي، نييه. چۆنيه تي دروستبووني توژ و چينه كاني شاره كه، شيوه ي په يوه ندي و به ريوبه رايه تى ئه جومه ني زاناياني شاره كه، به شيوه يه كي ئاشتيخوازانه له تهك باژير و خه لكاني هاوسى و دراوسى يه. هزر و راماني ئاشتيخوازي وه ها به هيز و پته و له ناو مه ردومدايه، كه مه ردومه كه به رده وام بو گه يشتن به م مه به سه ته ده كوئن تا كۆمه لگايه ك له جيهان به دي بينن كه هه موو شاره كاني جيهان بين به شاره ستاني چاكي و هه ر باژيري به راگرتني داب و نه ريت و فره هه نگ ره وشتي نه ته وايه تي خوي، له يه ك به ريوبه رايه تى مه زني جيهاني كه ئه جومه ني زاناياني هه موو ولاتاني جيهان به ريوبه ري بكه ن، پيره وي ده كهن. تا له م ريگايه وه بو هه ميشه جه نگ و دوو به ره كي له جيهان له ناو بچيت و خوشبه ختي و ژياني خوش و ئاشتي جيهاني، به دي بيت. خه لكى شاره كه ده كوئن هه موو دام و ده سنگا كاني جه نگووازي و ده ستر يژي و تالان و سته م و ليدان و گرتن و كوژتن، كه تايبه تي رۆزگاري بي راماني و كال و كرچي و ته سكبيني مروث بووه، له ناو بچيت. چۆنيه تي رويشتن

و پیگه‌یشتنی رامن و کرداری خه‌لکی شاره‌که بهم چه‌شنه‌یه که له جیگای تاکه‌که‌س و تاکه‌رستی، به کۆ و گشتی بریار بدن. بهم جوریه که دانیشتوانی شاره‌که، شاره‌که به مالی خویان ده‌زانن و هه‌موو خه‌لکی شاره‌که‌یش به ئەندامیکی خیزانی خویان ده‌زانن. ئەو ره‌وشته‌ی که ئەم گۆرانی‌کاریه پیرۆزه‌ی له ناو مه‌ردومی شاره‌که به‌دی هاوردوو، خو و ره‌وشتی به‌خشین و له‌خۆ‌بردنه. خه‌لکه‌که دارای ره‌وشتیکن که له جیگای ئەوه ته‌نیا به سوود و خووشی و ئاسایشتی خویان بیر بکه‌نه‌وه، له بیرى سوود و خووشی و ئاسایشت و به‌رژه‌وه‌ندی گشتی هه‌ن. خه‌لک له بیرى خووشی و ئاسایشتی خوئی و شاردايه و خووشی و ئاسایشتی شار و هه‌مووان له سهر سوود و خووشی و ئاسایشتی خوئی به‌رزتر ده‌زانیت و ده‌روانیت. ره‌وشتیکی دیکه که شارى بهم چه‌شنه‌ی لى کردوو، خو و ره‌وشتی ئازایخوازی و جوانمه‌ردییه. ئازادیخوازی بهم واته‌یه که ره‌هابوون له به‌ند و پاوه‌ن و کۆیله‌تی، له هه‌موو شت و هه‌موو که‌س. مرۆف کاتیک بهم سنووره ده‌گات که هه‌موو شت و هه‌ر که‌سی بویت، به‌لام به ئەندازه، نه زۆر نه که‌م. ئەندازه‌یه‌ک که هزر و ژیرییه‌کی دروست و هه‌لسه‌نگاندنیکی ریکوپیکی رۆشنى ده‌کاته‌وه. له‌م سنووردا ئەندازه‌خوازییه‌ک هه‌یه که مرۆف له په‌رستنی بت و گرفتاریوون به نه‌خووشینی چاوچنۆکی و چاوهرسیه‌تی رزگار ده‌بییت و هانی ده‌دات بۆ په‌رستنی راستی و داد و جوانییه‌ک که ئەندازه و پیوه‌ری دروستی هه‌ر تشت و هه‌ر که‌س و هه‌ر کاریکه. پیت و به‌هره‌ی له خۆ‌بردوویی و ئازادیخوازی بۆ دانیشتوانی شاره‌که، ئاسایشت، دل‌خووشی، ئاسوه‌یی، کامه‌رانی و دل‌فراوانییه. دانیشتویه‌کی ئازادیخواز وه‌ک مرۆفیکی بی‌فیز و خوکه‌مگر، هه‌میشه له ریگای یارمه‌تی که‌سانی دیکه هه‌نگاف ده‌نییت. کاتیک که له‌وشه‌و شاره‌دا هه‌موو ئازادیخوازیکی بی‌فیز و خاکساریوون، ئەو کات به مسۆگه‌ری سیبه‌ری ئاسایشت و شادومانی و به‌ختیاری به سهر شاردا ده‌کیشرییت. نیشانه‌یه‌کی دی بۆ به‌ختیاری شاره‌که، پرووسکه‌ی هه‌ستی ناسک و پندی هه‌قالبه‌ندی و شادیخوازانه‌یه. له‌م پرووسکه‌یه که ده‌روون و دیمه‌نی قه‌شه‌نگی جه‌ژنه‌کان به‌دی دیت. ئەم شاره، شاری جه‌ژن و هه‌له‌په‌رکی و په‌له‌زیکانه، شاری به‌سته و چه‌یران و گو‌قه‌ند و هۆره و گاتا و دیلانه. خه‌لکی شاره‌که بۆ که‌مترین شت جه‌ژن ساز ده‌که‌ن و هه‌موو جه‌ژنه‌کان راسته‌وخۆ په‌یوه‌ندی به سرووشت و خه‌لکه‌وه هه‌یه. له‌م شاره‌ باسیک له شین و پورۆ و پرسه و گریان و خو‌رنین نییه، مه‌گه‌ر ته‌نیا رۆژیک له سالدا بۆ جوانه‌مه‌رگان و گیان‌به‌ختکه‌ران له ریگای به‌رگری له زید و خاکیان، ئاهه‌نگیک ساز ده‌کرییت. له‌م شاره، هه‌ر چه‌نده منی زه‌رده‌شت خه‌لک بانگه‌واز ده‌که‌م بۆ دینی به‌هدینی، به هه‌مان جور لایه‌نگیرانی ریباز و دینه‌کانی دی به ئازادی بانگه‌وازی خویان بکه‌ن و ببن به ئەندامی به‌ریوبه‌رایه‌تی ئەنجومه‌نی زانایان و هه‌موو به‌ئاشتی و برایه‌تی بژین و هه‌رگیز به‌هدینیکی بۆ دین له‌ته‌ک که‌سیکی دیکه دژایه‌تی ناکات. له شارستانی پاکى خه‌لک له‌ته‌ک سروشت و گه‌ردووندا په‌یوه‌ندی و وابه‌سته‌گییه‌کی راسته‌وراستیان هه‌یه، که‌ژ و شاخ و ده‌شت و میرگ دره‌خت و گو‌ل و گیا و هه‌موو دیمه‌نه جوانه‌کانی سروشت. به‌کیکی دی له ریگاکانی به‌ختیاری گشتی له شارستانی چاکی ئەوه‌یه که گه‌ل به‌شیک له داها‌ت و ده‌رامه‌تی خوئی بخاته ناو خه‌زینه‌ی گشتی که بۆ کاره‌کانی ئاوه‌دانی و گشتی به کار به‌یئرییت. له شارستانی چاکی، رۆیشتن بۆ ریگای زی‌پینی به‌ختیاری، مامناوه‌ندی‌بوونه که ئەم ریگایه به‌ر به خواسته سه‌کیشه‌کان ده‌گرییت و مه‌ردوم له نیوانی ترس و بی‌باکی، ریگای دلیری ده‌گریته پیش و له نیوانی سستی و توندی، دووربینی هه‌له‌ده‌بژیرییت و له نیوانی دل‌ره‌قی و به‌زه‌یی، ریگای جوانمیری و له نیوانی له‌ز و خاوی، ریگای دروست‌بینی و دروست‌نرخاندن ده‌په‌ژرینییت و له نیوانی خواستی تاکه‌که‌سی و خواستی گشتی، ریگای پیوان و کیشان و چاره‌سه‌رکردن و له نیوان فه‌رمانبه‌رداری بی‌بۆ و ئازادی، ره‌وشتی بی‌زیان هه‌له‌ده‌بژیرییت. بهم جوره مرۆف به شیوه‌یه‌ک ره‌فتار ده‌گات که زیان نه‌گه‌یینییت و له نیوانی به‌ره‌لایی و زه‌بروزه‌نگ، ریکوپیکی و

له نێوانی دەستقونجاوی و دەستبلاوی، مامناوەندی دیاری بکات. بە هۆی ئەو یەکێک له بناخەکانی ئەمیشەسپینتەکان گەشەسەندن و گەیین و بالاکردن، ڕیگاگەشی فێربوون و پەرورەکردن، بۆیە لەم باژێرە فێربوون و پەرورەکردن فرە بەرێزە. ڕاهێنان و پەرورەکردن لە هەمان تەمەنی زارۆکی و لە ناو خێزان و بنەمالە دەست پێ دەکات و تا کۆتایی ژیان بە شیوەی جۆراڤۆر ئەنجام دەدریت. پەرورە و فێربوون لە سەر ستوون و بنچینەیی ناسینی ڕازەکانی گەردوون و زانست و لە پوانگای پەوشت و خوو و خەدە، بەدیھێنانی پرووسەکانی راستی و پاک، سامان و باریکبینی، کۆشش و پشوو درێژی، بروا بەخۆبوون و هەبوونی کەسیتی، سەربەخۆیی بیروپا و ڕیکوپیکی، ڕاژە بە خەلک و کۆمەک بە کۆمەلگا، تەندروستی و شادمانی و سوودەرگرتنی بەجێ لە کات و پۆزگار، ڕاوەستاوە. بەلام لەمەر پەرورەکردنی تەن و لەش، مەردوم بە وەرزش و بەھێزکردن و پەرورەکردنی تەنیان چەزی تایبەتیان هەیە. مەروڤ لە هەمان سەرەتای زارۆکی تا کۆتایی ژیان و لە ھەر پێواژۆیەکی ژیان، وەرزشی شیایوی خۆی دەکات و هیچ کاتیش دەست ڕاناکریت. لە باری پەفتاری پەرورەدەش، مەروڤ لە ھەر گاقێکی زیندەگانیدا پەفتاری شایستە و شایانی ئەو کاتانەیی هەیە و لە پەفتارەکانی ناشیرین و ناچەز دووری دەکات. گۆشەگیری و بە تەنھایی ژیان بردنە سەر، جیگای گە و لۆمەییە. مەردوم خۆشی ژیانێی ھاوبەش و تیکەلبوون و پەییوەندی دەبینیتەو. یەکێک لە ئامانجەکانی پەرورەکردن و ڕاهێنان، بەدیھێنانی ھەست و خووی تەقلی ھەقبوون و ھاوکاری لە ناو مەردومدایە. یەکێکی تر لە داب و ئەریتەکانی جوانی ئەم باژێرە، ڕێزدارێ و پلەمەندی ئاھەنگی زەماوەن یان بریاری ھەلبژاردنی ھاوسەرە. مەردوم لە تەمەنی لاوی ھاوسەر ھەلدەبژێرن و شایێ دەکەن. بێگومان ھاوسەریی لە سەر بنیاتی ئەقین و خۆشەویستی، ئارمانجی ھاوسەریی ئاسوودەیی و ژینی باشتری دوو لایەنە و بەدیھێنە و پەرورەکردنی زارۆلەییە. لە باژێی باشی، لەشفرۆشی و ھەموو بابەتەکانی بەرەلایی و بێبەندوباری نامۆ و یاساخە. درۆ مەزنترین تاوان و گوناھە، درۆ تەنیا گوتنی قسەیی ناپاست نییە، بەلکو ھەر شتێک کە راستی ریمان و زمان و گوفتار دوور بیت ھەر درۆیە. تاوان و گوناھێ وەک دوو ڕوویی، خاپاندن، دەسکێسی، خولتەکاری، خوسپکردن، سویندی ناپەرە، جینیو و ناسزاگوتن، شپێزی و بیکاری ھەمووی ئەمانە دیاردەیی درۆیە و وەک درۆ پیس و ناپەسەنە. دژی درۆ راستییە کە بەرزترین و گەورەترین کەرپەییە، راستیش وەک درۆ ھەر قسەیی راستگوتن نییە، بەلکوو پرووسکە و ئاکاریکە وەک سامان لە ریمان و پەفتار و گوفتار، وەربینی، ھۆشیاری، زانایی، دادگەری و دادپەرورەیی، ئەرکشناسی، بەئەمەگی، خۆراگری، ھێمنی و لەسەرخۆیی ھەموو لە دیاردەکانی راستییە. نوخوازی و نەوژەنسازی، داھێنان و ئافراندن لە دیاردەکانی باژێری چاکییە، ھەموو وزە و توانامەندییەکانی مەردوم بۆ داھێنانی شتی نوێ و کۆشش و دۆزینەو و لیکۆلینەو و ئافراندنە. ریمانەکان بەدیھێنەرن و ھەر ساتیک لە میتشیک شتیک نوێ بەدی دیت و گۆرانکاری گشتی لە ژیانێ کۆمەلان دەست پێ دەکات. بارودۆخ و ژینگەیی شار بە چەشنیکە کە بواری وەرزشی ریمان و ئەندیشە و داھێنان کراویە و ھەر کەس دەتوانیت پانیتە ناو ئازموونگای ئافراندن. ئەو شتانە کە مایەیی داھێنەری ریمان و ئەندیشەییە و بیر و ھۆش تا سنوورەکانی بەھرەووری و زایین دەگەییەنیت ئەمانەن: بزاف، گەریان، وەرزش، لەیەکدان، گفوتوگو، گوێگرتن، نرخانن و لیکۆلینەو و ریمانەکانە. لەم شارە فەرھەنگ و ھونەر گەشە دەکات ھەر وەک دەریایەکی خرۆشان و پڕ شەپۆل کە دەروونیدا مرواریی ریمانێ تازەیی لێ دیتە دەر. شارستانی چاکی، شاری ھیوای ڕوونکی منە، ھەمانە کە من بۆ گەییشتن بەو ئاواتە لە سروودەکاندا ناساندوومە:"

مەزدا ئەھوورا،
ئەو کەسانە دەناسیت،

که له رووی راستیهوه ،
باشترینی په رستشه کان به جی دههینن ،
چ له رابردوودا بووبیت و
چ له ئیستادا بیت .
من ئەو کهسانه ستایشت دهکهم و
به ریژ و ناو یادیان دهکهم و
به هۆره و دروودهوه به رهو پیریان دهچم .
گاتا ، هاتی ۵۱ ، سروودی ۲۲
ئهی مه زانئه هۆرا . !
مرۆقی پاک و خو پاریزی بیرچاک ،
که رهوانی له تهک راستیدا ئاویتهیه ،
هممو رمان و کرداری خوئی .
به تۆ پیشکەش دهکات ،
هیوادارم بتوانم ،
بهو سرووده پیرۆزانه
که دهیهۆنمهوه
ههروهها به نیایشهکانم ،
لێت نزیک ببهوه .
گاتا ، هاتی ۳۴ ، سروودی ۲
ئهی مه زانئه هۆرا . !
ئایین و خواستی تۆ چیه؟
ستایشت و په رستشی شایانی تۆ کامهیه؟
ببیژه و بۆمانی ئاشکرا بکه ،
تا له پاداشتی دستورهکانی تۆ تی بگهین و
له بهر تریفهیی راستیدا ،
رێگی خو ناسی و پهوشت پاکی بناسین .
گاتا ، هاتی ۳۴ ، سروودی ۱۲
ئهی مه زانئا . !
من به ،
به خرۆشتترین سروودهکانم و
بۆ گهیشتن به سهرکهوتن ،
ستایشتت دهکهم و
به تۆ په یوهند دهبم .
تا له بهر پرشنگی راستی و رمانی پاکدا ،
پشتیوان و رپیشاندهرمان بیت .
گاتا ، هاتی ۵۰ ، سروودی ۷
ئهی مه زانئا . !
که وایه زهردهشت

پاکترین رمان بۆ خۆی هه‌ڵه‌بژیریت.
به‌و هیوایه‌ی
که له به‌ر تریفه‌ی راستیدا،
ژیانی ئه‌نبووژه‌نیمان به‌ هیز بیت،
خۆبه‌ختکاری و توانایی مینوویش
دلێ ئیمه‌ پووناک بکات و
رامانی پاک،
به‌ کاره‌کانمان پاداشتی چاکه‌ بدات.
گاتا، هاتی ٤٣، سروودی ١٦
ئه‌ی مه‌زدا. !
ئه‌و ده‌مه‌ی که خیره‌تی پاکێ تۆ،
بیته‌ خواره‌وه،
هیزی مینوویی و رامانی پاک،
به‌ کاردانه‌ویان،
جیهان به‌ره‌و راستی و پیشکته‌وتن ده‌به‌ن.
پاک، دلێ میرخاسان پووناک و
به‌ره‌و راستی رینوینییان ده‌کات.
که‌س توانای خاپاندنی تۆی نییه‌.
گاتا، هاتی ٤٣، سروودی ٦
ئه‌ی مه‌زدا ئه‌هۆرا. !
ئه‌و کارانه‌ی که له رابردوو ئه‌نجامم داون و
ئه‌و کارانه‌ی که له داها‌توودا ئه‌نجامی ده‌دم و
ئه‌و شته‌ی که رامانی پاک ده‌وشیتته‌وه،
هه‌ر وه‌ک تیشکی هه‌تاو و
گزینگی به‌ره‌به‌یان،
که به‌ دیده‌ی تۆ شایسته‌یه،
هه‌مووی له‌ پیگای راستی و
بۆ نیایش‌ت و ریزلینان و
فه‌ر و شکۆی تۆ بووه‌ و ده‌شیتت.
گاتا، هاتی ٥٠، سروودی ١٠
ئه‌ی مه‌زدا. !
به‌ دلنیایی
ئه‌و که‌سه‌ روو له‌ راستی ده‌کات،
که‌ توانامه‌ندی مینووی و رامانی پاک،
نامۆژگاری بیت،
هه‌ر له‌ به‌ر پرشنگی ئه‌م به‌خششانه‌دایه،
که ئه‌گه‌ر چه‌واشه‌کاران ده‌وریشان ته‌نیبیت،
هه‌ر له‌ ئاوه‌دان کردنه‌وه‌دایه.

گاتا، هاتی ۵۰، سروودی ۳
ئەى مەزدا ئەھۆرا. !
كەى سپىدەى ئەو رۆژە دەبىنریت،
كە راستى بۆ پاسەوانى جىهان بدرەوشیتەوه؟
كەى سوشیانسەكان،
بە راهینانى پتركەرى و زانایانەى خۆیان دین؟
رامانى پاك
هارىكارى چ كەسێك دەكات؟
ئەى ئەھۆرا. !

تەنھا من راهینان و ئایینى تۆ دەپەژرینم.
گاتا، هاتی ۴۶، سروودی ۳
ئەى مەزدا ئەھۆرا. !
چىیە خواستى شكۆدارى باشى تۆ؟
چىیە بەخشش و پاداشتەى تۆ
بۆ من یارانم؟
چەندە بە ئاواتم،
كە لە رێگای راستییهوه،
ئێوه بۆ باوەرپەندان ئاشكرا ببیت،
تا بە هاریكارى رامانى پاك،
بۆ پیتشبردنى كارەكانى خۆیان تى بكۆشن.
گاتا، هاتی ۴۸، سروودی ۸

"ئەمە باژیری پاكییه كە من چۆنیەتى و شیوهى ئەویم بۆ روون كردنەوه، ئیستاش لە جامئەسپ دەخووزم كە لە جامى جیهانبینی لەو باژیره پروانیت و بۆ هەموومانى بینوینیت، باژیریکە كە لە داھاتوو و لە سووچیکى ئەم جیهانەدا، راهینانەكانى دینی بەھدینی بە كار دەبەسترت." .
"ئەى زەرەدەشتى پاك و هیژا. ! ئەى مامۆستای مەزن. ! هەزاران ئافەرىن و دروود بۆ ئێوه كە باژیری پاكى، باژیری پووھای خۆت بۆ ئیمە روون كردهوه. من باژیری پاكى لە جامى جیهانبینەوه باش دەبینم، مەردومی بە تۆ باوەرپان هەیه و راهینانە بە نرخەكانى تۆیان خستوتە ئاراوه. لەم باژیره ستوونى ژیان هەمان كۆلەكەى گرینگی ئایینی راستى، ئایینی بەھدینییه. هەر لە سەر ئەم بنیاتەیه كە سێبەرى شادی و ئاسایش و فرەهى و یەكسانى و دادگەرى بالى بە سەر باژیردا كیشاوه. ئەمەیه كە من لە جامى جیهاننماوه دەبینم."

جەژنى پەیمانى هاوسەرى (زەماوەند)

چ كات و ساتىكى پیرۆزە، چ كارىكى بەھات و جوان و خۆشە. هەرگیز ئەم هەموو خۆشى و شادمانى و خۆشییە بە یەكەوه ئاوا لى هیچ كوی پووى نەداوه. لە ناو تالاردا رۆژ لە سەر كورسییەك پونیشتبوو و مانگیش لە گەریانى خۆى دەستى هەلگرتبوو و هاتبوه خوارەوه و رۆژى خەمڵاندبوو. ئەستیرەى رووناكى سوھەیل* و گەلاویژی* بارانزاش لە تەنیشتیان بوون. بارانى پى پیت و فەر و بېرشتى گەلاویژ، هەزاران گۆلى رەنگاوپرەنگى روواندبوو. سترانیدیژی ئاسمان و پاسەوانى رووبار و چۆم و دەریا و ئاوەكان، چەنگى دەژەنى سروودی دەچرى. ئاوازی تاڤگە و رووبار و بەستە و سرووده

خۆشه‌كاني ئاناھیتا یه‌کیان گرتبوو. هه‌موو شوینیک جوانی و شادی و خۆشی و ستران و دیلان و چه‌پله‌ریزان جه‌ژنه، ئاهه‌نگی شای پووره‌چیستا* و جامئه‌سپه. کیژی زه‌رده‌شت، ئه‌و مانگی چوارده‌یه، ئیمړۆ ده‌ست ده‌خاته ناو ده‌ستی جامئه‌سپی دانا بۆ به‌ستنی په‌یمانی هاوسه‌ری و ژیانیکی نوێ، ژیانکی که‌یبا‌نوویی و هاوسه‌ری و په‌ره‌ستاری* و دایکی و هه‌روه‌هاش زانسته‌په‌روه‌ری و په‌یجۆری، چونکه پووره‌چیستا رۆله‌ی زانسته و کاری دایکیش هه‌ر وهک مۆم داگرساوه و گیانی منالان به زانسته پووناک و ده‌پازینته‌وه و هه‌روه‌هاش پیشره‌و و نموونه‌ی ئایینی به‌هدینی و راستی و پاکی بیته و هه‌م خانووی خۆی به سۆز و هه‌ستی به‌رزی خۆی به‌خه‌ملینیت، هه‌روه‌هاش شار و ولات و نیشتمانی خۆی و له‌گشتیدا هه‌موو جیهان چی و سه‌رفه‌راز بکات.

پووره‌چیستا ده‌ستی له ناو ده‌ستی جامئه‌سپ بوو، به‌روویه‌کی گه‌ش و دلێکی پر له هیوا و شادمانیه‌وه. چونکه هه‌ر کات په‌یمانی هاوسه‌ری له سه‌ر بنه‌مای ئه‌قین و خۆشه‌ویستی و ویستن به‌ دل و گیان بیته، ئه‌وه خۆشی و شادی له دل و چاوه‌کان ده‌گرسیت و ده‌چۆریت. له‌م ئاهه‌نگه به‌هات و پیروژه‌دا زه‌رده‌شت به‌ خه‌رمانیک تیشک و لیوکی خه‌ندان و ده‌نگیکی خۆش، سه‌روودی له‌مه‌ر ئه‌م جه‌شنه ده‌خوینده‌وه:

ئه‌ی پووره‌چیستای ئه‌سپنتمان هه‌چدسپان. !

ئه‌ی جه‌وانترین کچی زه‌رده‌شت. !

مه‌زدا ئه‌هۆرا،

ئه‌و که‌سه‌ی که به‌ هزری باش و

به‌ پاکی و راستیه‌وه پابه‌نده،

وهک هاوسه‌ریکی باش بۆ تۆ ده‌دات.

که وایه له‌ته‌ک بیری خۆت پاوێژ بکه و

به‌ ئه‌قینی پاک و زانستی باش په‌فتار بکه.

گاتا، هاتی ۵۳، سه‌روودی ۳

کاتیک زه‌رده‌شت ئه‌م سه‌روودی خوینده‌وه، پووره‌چیستا به‌ ئاهه‌نگیکی فره‌ خۆش که گیان و دلی لاونا* و نه‌واژشت ده‌کرد له وه‌لامی بابی خۆی فه‌رمووی:

بی‌گومان ئه‌و که‌سه‌ی،

که بۆ ئه‌ندامه‌تی هاوڕیپیان و خانه‌واده،

هه‌روه‌ک باوک و سه‌روه‌ر هه‌لبژێردراییت،

خۆشم ده‌ویته و هه‌لی‌ده‌بژێرم.

هیوادارم که تریفه‌ی رامانی پاک،

به‌ر منیش که‌ویته و

ژنیکی جه‌وانمه‌رد و داوین‌پاک و شایسته‌ بچ له ناو پاکاندا.

ئاره‌زوومه‌ندم مه‌زدا ئه‌هۆرا،

بۆ هه‌میشه له ئۆلی به‌هدینی

کامه‌رانم بکات.

گاتا. هاتی ۵۳، سه‌روودی ۴

زه‌رده‌شت به‌ که‌یفخۆشی گوته‌ی که‌چه‌ دل‌به‌ند و ئازیزه‌که‌ی بیست و پاشان رووی کرده هه‌موو کیژ و کورانی بانگه‌یژکراوی ناو شاییه‌که و فه‌رمووی:

ئه‌م گوته‌یه بۆ ئیوه ده‌لێم،

ئەى تازەبووكان و تازەزاوايان . !
پەندەم بە رامان ببیستن و بە یادی بسپێرن و
بە ویژدانیکى رۆشن وەرى بگرن و بە کارى بهینن:
هەمیشە ژیانتان بە رامانى پاک ببەنە سەر و
کۆشش بکەن کە لە راستیدا ،
بیشپرکى یەکدى بکەن ،
تا لە ژیانیکى پر لە خۆشى و بەختیارى
بەهرەمەند ببن .
گاتا ، هاتى ۵۳ ، سروودى ۵
ئەى پیاوان و ژنان . !
ئەمە بە چاکى بزەنن کە لە لەم جیهانەدا ،
درۆ خاپێنەرە ،
خۆتانى لى بپاریزن و پەرەى پى مەدەن .
ئەوێش بزەنن کە ،
ئەو خۆشەى کە لە خراپەکارى و چەواشەکردنى راستى و
بىچارەکردنى کۆمەلان وەدەست دەکەوێت ،
ئاکامى پەژاریبە .
ئەو چەواشەکارانەى کە راستى لە ناو دەبەن ،
ژیانى مینوویى خۆیان لە ناو دەبەن .
گاتا ، هاتى ۵۳ ، سروودى ۶
پاداشتى ئەنجومەنى مۆغان ،
تا ئەو رۆژە بۆ ئیوه دەبیت ،
کە لە ژیانى هاوسەرى خۆتاندا ،
چ لە هەبوون و چ لە نەداریدا ،
لەتەک یەک سازگار بن و بە مێهرەبانى بژین .
بەلام ئەگەر ئەندێشەى درۆ بە سەرتاندا زال بیت و
ئایینى ئەنجومەنى مۆغان رەها بکەن ،
ئەنجامەکەى تەنیا خەم و رەنج و ئەفسۆس دەبیت .
گاتا ، هاتى ۵۳ ، سروودى ۷
بە دلنیاى لە ئاکامدا ،
چەواشەکاران و خراپەکاران ،
فریو دەخۆن و گالتهیان پى دەکریت و سەرزەنش دەبینن ،
بەلام لە ژیر رێبەراییەتى دروست و دادگەردا ،
ژنان و پیاوان لە گوند و شاریاندا ،
بە ناشتى و ئاسایشت دەگەن .
خراپەکارى و فریوکارى
کە وەک زنجیریک
گریدراوى مەرگن ،

له ناو بچن.

مهزدا ئەهۆرا، كه له هه مووان مهزنتره،

روو له ئيمه دهكات.

گاتا، هاتی ۵۳، سروودی ۸

دوای ئەوه كه ئەم سرووده خۆشانه خويندرايهوه، پرس و پهيمانی هاوسهري له نيوانی پووره چيستا و جام ئەسپ بهسترا و ههلقه يهيمان گۆرايهوه و پاشان گهواهی گهواههكان خويندرايهوه:

"يهك دل و راست به، لهتهك ياران نهرم و بۆردبار و گهشبين به، توورپه مهبه، خوسن مهده، چاوبرسی مهبه، دل فراوان به، رهشك* مهبه، ههوهس و كهلكه له پهروه ده مهكه، به ههول و كۆششی خۆت پشت ببهسته، بۆ پاكان و خاسان سوودمه ند ببه، له چاوچنۆك و دهستقونجاو دووری بكه، هاوپرپيه تیی نادان و جنيو فرۆش مهكه، پهيوه ندى لهتهك بهدناو مهكه، لهتهك دوژمناندا دادگهر ببه، ريزی ويستی دۆستانت بگهه، بهر بهر ههكانيی ههژاران مهكه، له كۆر و ئەنجومه ندا ئاگاداری ئاخافتنت ببه، ههركيز ئازاری داك و باوكت مهده، وهك ئەوان ناودار به، لهتهك راستیدا كامكار و بهختيار به".

دوای خويندنهوهی پرسنامهی* هاوسهري و پهيمان، هه موو ميوانان به چهپله ريزان و گوڤه ند و دوو دهستماله و شاواش و پيرو زبايان له وهوی* و زاما*يان كرد و بۆ ماوهی ههفت شهو و ههفت رۆژ شايی و چۆپی و رهشبه له كيان گپرا.

ئهنجومه نی پیری مۆغان

"ئيستا دهمه ويئت له مه پ بنهما و ناوه رۆکی ئهنجومه نی پیری مۆغان بدویم. ئهنجومه نيک كه بۆ پاريزگاری و په ره پيدان و ريكخستنی دینی به هدينی لهتهك پيداويستيه كانی رۆژگار داده مزريت. ئهرك و بهرپرسیاری مهزنی زي ره قانی* چاند و شارستانيه تی ولات و كۆشش بۆ دامه زران دن و گه يشتن به ئاشتی هه ميشه یی و ژيانی باشترو مسۆگهر بۆ هه مووان ده بيت. من ئەو شتهی كه پيوست بوو له باره ی ستوون و كۆله كه كانی دینی به هدينی و رينگی راستی بهختیاری و ئاسايشت و ژيانی خۆش بۆ كۆمه لان ببیژم، گوتوومه، به لام گو فتاره كانی من و برواهينانی ئيوه بهس نييه. هه ر دین و ئارمانیک* و هه ر گوند و باژير و مه لبه ند و ناوچه و ده قهر و ولاتیک، ته وزيم* و پيوستی به پاسه وان و نياگابان هه بی و پيوستی شی به وه هه یه كه ههنگاو به ههنگاوی گۆرانی رۆژگار، بگه شيته وه و هاوتراز و هاوشان لهتهك خواست و نيازه كانی زه مان، خوی نوئ بکاته وه و ئەم کارهش نابيت و ناکريت گه له هه ر سه ره ده ميکدا پاکترين، بهر زترين، زانترين، ئازترين، ئاگاترين، داناترين، له خۆبردوترين و جوانميرترين خه لکان، کاری رابه ری دین و ئارمان و کاری پاسه وانی ولاتيان پي نه سپيردريت. به لام له باره ی پله و پايه ی باوه ره ينه رانی ئۆلی به هدينی: كه سانیک دینه سه ر ئۆلی به هدينی و بروامه ند ده بن، هه موویان له يهك ريز و پله دا نين، هه موویان ناتوانن به ئاستی مه کۆی رابه ری بگهن. من په يره وانی به رجسته و هه لکه وتووی ئايینی به هدينی كه به ئاستی ريبه رایه تی گه يشتوون، به سی جۆر دابهش ده کم، «خيش» و «هاوکار» و «ياوهر».

"دهسته ی يه کم ياوه ران، كه له پله ی خۆپاريزی و راستی و پاکی، ئاستیکی بهرچاویان پهيدا کردووه و نازناویان به دۆست يان ياوه ر به ناوبانگن".

"دهسته ی دووه م هاوکاران كه ههنگاوی يه كه میان ناوه و به ره و پله و ئاستی خاكساری و خۆبه خشكهری گه يشتوون و ژيانيان بۆ راژه ی رهش و پروتان و رهنجبه ران ته رخان کردووه، بۆيه به هه قال يا هاوکار به ناوبانگن".

"دهستهی سیههه خیشانن، کهسانیکن که دوو گاڤی یهکهه و دووهه میان تیپه راندوو و بهه پلهیه گهیشتون. ئەم دهستهیه ئاواهی دینی بههدینیان پهژاندوو و به ئاستیکی خۆبهخشکاری و خاکساری گهیشتن، که نازناوی خیشان یان وەرگرتوو. ئەم دهسته ئەو کهسانهه که ئامادهیی ئەندامبوونیان له ئەنجومههنی مۆغانیان پهیدا کردوو. من ئەم سهی دهستهیهه له سروودهکانم ناو بردوون و بهرپرسیارییهکانیشیانم دهست نیشان کردوو".

ئهی ئەهۆرا. !

کهسیک که لهتههک راستپهوان،

چ خیش بیت و چ هاوکار و چ یاوهه،

باشترین پهفتاری ههبیت و

ههه کهسیک که به کۆششی

خۆی جیهان ئاوهدان بکاتهوه،

به راستی ئەو کهسه،

له سههاری راستی و رامانی پاک بههره دار دهبیت.

گاتا، هاتی ۳۳، سروودی ۳

ئهی مهزدا. !

دهتپه رستم و له بهرت دهپاریمهوه:

که نافه رمانی کردن و بیری خرابه له ناو بجیت،

له خیشان، دلپسی و خیره سههاری کردن،

له هاوکاران، درۆ و دژمنی خزمان،

له یاوه ران، جنیودان و ناسزاگوتن،

له گشت جیهانیشدا،

رابههاری خراب و درۆزن له ناو بجیت.

گاتا، هاتی ۳۳، سروودی ۴

ئهی مهزدا ئەهۆرا. !

بۆ بههره مندبوون له مهزنترین خۆشبهختیههکان،

خیشان، هاوکاران و یاوه ران،

نوێژ بۆ تۆ دهکهه،

دیڤ په رستانیش به هه مان مه بهست،

ستایشتت دهکهه.

ئیمه هیوادارین

په یامهینههاری تۆ بین و

به دخوازان له دوژمنایهتی و ئازاردانی لایه نگرانی تۆ

دوور پاگرین.

گاتا، هاتی ۳۲، سروودی ۱

"گه ورهترین تایبه تههندی ئەنجومههنی پیری مۆغان ئەوهیه که ئەندامان و رابه رانی دهبیت مژار و هۆکانی هاندەر بۆ نیوداری و ناوژراندن و خۆنیشاندان له دهروونی خۆیاندا بۆ هه میشه مراندبیت. بۆیه ته نهه کهسانیک دهتوانن روو بکههه ئەم ئەنجومهه نه که له بهرزترین ئاستی هۆشیاری و سنووری پله مهندی و پایه به رزی و پاکیی خو و په وهشتدا بن. کۆپی پیری مۆغان له هه ر پۆژگاریکدا، پیویستی

و نیازی ئەو چەرخ و سەردەمەمی کە تێدا دەژییت، پچاو دەگرییت و بەرپرسیاری و ئەرکی پێویستی خۆی بە کار دەبەستیت. ساختمانی ئەنجومەنی پیری مۆغان لە سەر دوو کۆلەکەییە: یەكەم پەيام و دووھەم بەرپرسیاری. ئەنجومەن لە ھەر چاخیکدا نیاز و پێداویستی پۆژ دەستیشان و دەدۆزیتەو و ئەرک و بەرپرسیاری خۆی دیاری دەکات و لە ریگای پەيامەو، بەرپرسیاری ئەندامان دیاری دەکات پێیان رادەگەییەنیت، ئینجا ئەندام دەمینیتەو و ئەرکیک کە لە سەر شانی سپێردراو. ھێچ چوارچیو و مەرز و سنوور و زەبروزەنگ و فەرمائیک بۆ ئەنجومەن نییە. تەنھا یەك بئینەییە کە ئەنجومەن پێرەویەتی، ئەوھش پڕوامەندی بە دل و گیان بە ئۆلی بەھدینی و بەختیاری و سەربەخۆی ولات و ناشتی و ژینی پاک و باش بۆ ھەموو جیھانیان. ئەما چما من بنیاتی ئەم ئەنجومەنەم دادەپۆژینم؟ بۆ چی گەرکە ئەنجومەن ھەبیت و ھەموارەش و بێ راوستانیش بیت؟ بێ گومان بۆ بەرگری لە ھێرش و چەواشەکاری دوژمنان بۆ سەر ئایینی بەھدینی، بۆیە ھەبوونی ئەنجومەنی پیری مۆغان بە پێویست و گەرک دەزانم. لە سروودەکانم ناوی بێرک لە ئەندامانی پیری مۆغان ناوزەم کردوو و ھەك، فرەشەوشتەر و جام ئەسپ و میدیا. ئەندامانی ئەنجومەن لە ناو خۆیاندا زانترین، ئاگترین، ھۆشیارترین، پاکترین و شیاوترین کەس ھەڵبژێرن، کە بە پیری مۆغان یان سرووشی زەمان دەناسریت. پیری مۆغان یا سرووشی، رابەر و سەرۆکی ئەنجومەنی پیری مۆغانە و بەرپرسیار و چاوەدێری ھەموو ئەرک و کۆششەکانی ئەنجومەنی مۆغانی بە دەستەوویە. پیری مۆغان، سوشیانسی ولاتانە کە لە ھەموو سەردەمیکیا ھەییە و بەرپرسیاری خۆی بە ئەنجام دەگەییەنیت، بەو جۆرە کە من لە بارەیان گوتووومە":

ئەمی مەزدا. . !

سوشیانسەکانی ولاتان،

ئەو کەسانە دەبن کە

بە پێرەوکردنی رامانی پاک،

ئەرک و بەرپرسیاری خۆیان بە ئەنجام دەگەییەن.

کرداریان لە سەر پایەیی راستی و راھینانەکانی تۆیە،

لە راستیدا بۆ سەرکەوتن و

تیکشکاندنی پک و کینە راسپێردراون.

گاتا، ھاتی ٤٨، سروودی ١٢

"ئەنجومەنی پیری مۆغان، ئەنجومەنی دوستایەتی و ھەقالەتییە. گەرکە دوستایەتی و براہەتی لە نیوان کۆمەلان و ھەروھا پەرەپێدانی ئارمانی پاکی ئەمیشەسپینتەکان بە ئامانجی خۆی بزانییت. بە سروودانە کە دەخوینمەو دووبارە بەشیک لە بەرپرسیاری و تەوزیمەکانی ئەنجومەن و ھەروھا ناوی چەند لە ئەندامانی ناوزەند دەخەمە بەر چاو".

ئەمی مەزدا ئەھۆرا. . !

کەیی راستی و رامانی پاک و توانای مینوویی

روو لە ئیمە دەکات؟

کەیی ئەنجومەنی مۆغان،

ئەم ئایینەیی تۆ دەپەژینییت؟

ئیسنا کە یاوەرک گەیشتووتە ئیمە،

ئیمەش ئامادەیی ئاریکاری ئەوین.

گاتا، ھاتی ٢٩، سروودی ١١

ئەى لە ھەموو باشتەين . !

ئەى مەزدا . !

بەرھو رووى من وەرھ و

خۆتم بۆ ئاشکرا بکە ،

تا لە بەر تریفەى راستى و رامانى پاکدا ،

گوتەکانم لە دەرەفەى ئەنجومەنى مۆغان ،

بە گوێى پەپرەوانم بگەيەنم .

ئینجا بەرپرسیارى و ستایشتى پيويست ،

کە شياوى تۆيە ،

بۆ ئیمە روون و ئاشکرا ببيت .

گاتا ، ھاتى ٣٣ ، سروودى ٧

پاداشتیک کە زەردەشت

بە ئەنجومەنى مۆغان مژدەى داوھ ،

سەراى ھۆرە و ستایشتە ،

ئەو جیگایەيە کە ھەر لە سەرەتادا ،

جیگای گەيشتن بە مەزدا ئەھۆرا بووھ .

من ئەم پاداشتە ،

کە لە بەر تریفەى رامانى پاک و راستیدا

و دەست دیت ،

بە ئیوھ مزگینی دەدم .

گاتا ، ھاتى ٥١ ، سروودى ١٥

ئەى مەزدا . !

ھاوړی زەردەشت ئەسپنتمان کئیە؟

کئیە ئەو کەسى

کە لەتەک راستیدا خەرىكى پرسیار و پاریژە؟

کئیە ئەوھى کە رووى لە پاکییە و

بە راستى و رامانى پاک و خۆبەختکاريى ،

لایەنگرى ئەنجومەنى ھەقالەتیی مۆغانە؟

گاتا ، ھاتى ٥١ ، سروودى ١١

ئەى مەزدا .

بەم سروودە پیرۆزانە و

لە ریگای راستەوھ و

بەو کارانەى کە لە رامانى پاک ھەلدەستیت ،

بەرۆپیریى تۆ دیم ،

تا گەيشتن بە ئارمانجى دلخوازی خۆم ،

ھەرۆھە تامەزرۆی وەرگرتنى زانستى چاکە دەبم .

گاتا ، ھاتى ٥٠ ، سروودى ٩

جامئەسپ ھۆگۆى دانا ،

که خوازیاری رۆشن بوونهوه بوو،
له بهر تریفه‌ی راستیدا،
ئهو زانسته‌ی هه‌لبژارد و
به رامانی پاکه‌وه
به توانامه‌ندی مینوویی گه‌یشت.
ئهی مه‌زدا ئه‌هۆرا. . !
ئهو زانسته‌ش

به هه‌موو ئه‌وانه‌ی که سه‌وداسه‌ر و
دالده‌ی تۆن ببه‌خشه‌.

گاتا، هاتی ٥١، سرودی ١٨
مه‌یدیا مانگ،

که له دوده‌مانی ئه‌سپنت‌مانه‌،

له دوا‌ی ناسینی ئۆلی به‌هدینی،

به دل و گیان بۆ پیشک‌ه‌وتنی ئه‌م ئۆله

ژیانی خۆی سپارد‌ه‌ته ده‌ستی من.

ئهو به‌ فیربوونی ئایینی مه‌زدا،

به کردار له‌ ریگای هه‌رچی باش‌تربوونی تێده‌کۆشیت.

گاتا، هاتی ٥١، سرودی ١٩

ئهی جام‌ئه‌سپی دانا. . !

ئهو خه‌باتکاره‌ که بۆ رزگاری کۆمه‌لان دیاری کراوه‌،

ئهبیت به‌م په‌نده به‌ ژیری گۆی بدات:

هه‌رگیز مرۆقی راستگوفنار،

بیر له‌ هه‌قالبه‌ندی

مرۆقی گومرئ و چه‌واشه‌کار ناکاته‌وه،

ئهو که‌سانه‌ی که که‌سایه‌تیان

له‌ته‌ک راستیدا په‌یوه‌سته،

له‌ باشترین پاداشته‌کان به‌هره‌مه‌ند ده‌بن.

گاتا، هاتی ٤٩، سرودی ٩

جه‌نگی راما‌ن

هیچ کاتیک جام‌ئه‌سپ تا ئه‌م راده‌ خه‌مبار و شله‌ژاو و هه‌راسان نه‌بیزابوو. هه‌ر له‌ سپیده‌وه له‌ته‌ک که‌س قسه‌ی نه‌کردبوو. چبوه‌ گۆشه‌یه‌ک و ده‌سته‌وه‌ئه‌ژنۆ دانیشتبوو و له‌ بیرکردنه‌وه‌دا بوو. په‌ریشانی و په‌ژاری له‌ چاوی ده‌باری و خه‌فته به‌ ته‌واوی دایگرتبوو و هه‌موو له‌ دووره‌وه ده‌یان‌پروانی. یه‌کیک له‌ شاگرد‌ه‌کانی زه‌رده‌شت چووه‌ نزیک‌ی جام‌ئه‌سپه‌وه و هۆی نیگه‌رانی و په‌رۆشی ئه‌وی پرسی. جام‌ئه‌سپ که‌وته قسه‌: "ئیمه‌ که‌وتینه‌ته نیو پیواژویه‌کی شپرز و ناپیرۆز. پیواژویه‌ک که‌ گیانه‌کان له‌ ناو ده‌بات و بلێسه و ئاگری ر‌ک و کین، ژیا‌نه‌کان ده‌سووتینیت. تۆفانی لاساری و که‌له‌ره‌قی، خۆویستی و تاریک‌بینی، گیلی و بی‌میشکی ده‌ریای ژیا‌نه‌کان ده‌شله‌ژینیت. دهرد و به‌دبه‌ختی هه‌ره‌ گه‌وره ئه‌وه‌یه که‌ ره‌نج و تالیی ئه‌م رۆژه ناخۆشانه‌ کۆتاییه‌کی نییه‌، تا رۆژ و زه‌وی هه‌یه و کۆمه‌لانی

خه لک ئەم چەشنە ئەندێشە و برۆا و نەڕین و خوو و رەوشانەیان هەبێت، رۆژانی ئاوا رەش و سیا هەیه".

شاگردەکه له گوتەکانی جام ئەسپ هیچ تێ نەگەشت و گوتی: "نەتوانی بۆمی شی بکەیتەوه که چی قەوماوه و چیه که تۆ ئاوا پەشیو و غەمبار و ناؤمیدی؟" جام ئەسپ نامەیهکی دەرھینا و پیتی دا و گوتی ئەم نامە "ئەرچاسپ" بخوینەوه".

ناوەرۆکی نامەکه بریتی بوو لەوه که: ". . . بیستوومانە که ئیوه به دلخوازی خۆتان دینی باوک و کالی خۆتانان بەر داوه و گویتان له کابرایهکی خرف و نەزان گرتووه و داب و نەریت و یاسای پاتشایهتیتان بەر داوه و . . . و شال و پشتوینتان بەستووه و بەرگی شاهانەتان فری داوه، ئەمە زۆر نەنگ و سووکایهتییه به گەوره پیاوانی جیهان. . . چیتان پێویسته له زیر و ئەسپ، بۆتان بنێرم، بەلام بگەرنەوه سەر دینی باوباپیرانتان، دینی رۆژپەرستی، ئەگینا دەکەونه ژیر هیرش و پەلاماری ئیمه و هەموو گوند و باژیر و ولاتان تالان دەکەین و هەمووتان دەکەین به کۆیلهی خۆمان".

جام ئەسپ گوتی: "ئێستا هۆی خەم و پەڕیشانی منتان بۆ دەرکەوت؟ جارێکی تر نامەکه بخوین و بیرێ لێ بکەنەوه. ئیمه و شاگوشناسپ به راهینانەکانی زانستی زەردەشت، خۆرپەرستیمان بەرەلا کرد و بۆ ناسینی ئەهۆرا مەزدا یەگانە، ئەو دادارە مەزنە پوویمان تێ کرد. زەردەشت ئیمهی ئاگا کرد که رۆژ خودا نییه و بەرزتر له هەتاو و میهر، هیزیکی تریش هەیه. دانا و بەدیپەنەریکه که رۆژ و مانگ و ئەستێرەکان و ئاسمان و زهوی و گەردوونی ئافرانوووه و له جیگای ئەوه که هەمیشە چاومان له ئاسمان بنوقینین و ستایشتی رۆژ و میهر بکەین، تیشک و تریفهی یەزدانی خۆی له هەموو دیاردەکانی هەستی، پوون و ئاشکرایه. هەروەهاش له جیگای ئەوه که به ترسەوه بیپەرستین، دەبیت بکۆشین تا ئەو بناسین. زەردەشت ئەم وانەیانە پێ فیر کردین و ئیمه چون ئەمانەمان پێ رەوا و راست بووه، پەژراندمان و ئیستاش له جیگای خۆر و مانگ و ئەستێرەکان و ئاو و گیا و زهوی و دەیان یەزدانی جۆراجۆر، تەنیا یەک هیزی هەستی بەخشینەری دانای مەزن، ئەهۆرا مەزدا به خودای تاک دەناسین. له ئەهۆرا مەزدا، به پێچەوانە ی رۆژ و میهر، ترسیکمان له دل نییه و ئەو به هیزی بەدیپەنەر دەزاین، که دەبیت به زانست و دانایی پووی تێ بکەین، دانش فیر بین و به زانستەوه جیهان بناسین. زەردەشت بۆ ئیمه سێ کۆلەکهی رزگاری و بەختیاری دیاری کردووه، «رامانی پاک» و «گوفتاری پاک» و «کرداری پاک». به ئیمهی گوت که باشی به واتە ی داد و راستییه و ریگای له جیهاندا، یەک ریگایه، ئەوهش راستییه. ئیمه ئایین و ریباریک که زەردەشت پیمانی ناساند و فیرمانی کرد، پەژراندمان. بەلام ئەوه ئیستا ئەرچاسپ کردوویەته سەرمان، که ئیمه وهک خۆی له سەر ئایینی رۆژپەرستی بمینینەوه. ئیستا له دژی ئیمه هەستاوه و دەلیت که چۆن ئیوه دینی باوباپیران و شاهانی خۆتانان بەر داوه، منیش دیم کۆشک و کیلگه و ژیانی ئیوه دەسووتینم و له ناوتان دەبم و سەری پیرهکانتان دەبرم و ژن و منالان به کۆیلهتی دەبەم".

"سەیر لهو هەموو دلرەقی و دلرەشییه، بچ ئەوه که ئیمه ئازاریکمان بوو بێت بۆ کەس یا لایەنیک. ئیمه له برۆا و ریباری نوێی خۆمان که به رامان و بیرکردنەوه هەلمانبژاردوووه و گرتوومانە بەر، ئیستا کەسێک ئەم برۆای ئیمه ی به دل نییه و کەیفی پێ ناھیت و دەیهوێت دەروون و بیر و خۆمان بەم چەشنە له ناو ببات، بۆچی؟ بۆ ئەوه ئیمه دیسان وهک جاری جارێ رۆژ پەرستش بکەین و به خودای خۆمان بزانی و ئاژەلەکانمانی بۆ قوربانی بکەین و سەدان رەوشتی چەوت و ناراست و ستەمگەرانیه دیکه بگرینه بەر؟ گەلۆ لەمە تاوان و خراپەکاری مەزنتەر هەیه؟ ئیستا زانیت بۆچی پەشیوم؟ گرینگی شتەکه له وهدايه که پێشتر لەم هەپەشه و گروشانەمان زۆر بیسته و جەنگ و له یەکدانی زۆرمان بینووه و تێیدا بەشدار بووین و زیانی زۆریشمان بینووه، بریک جار ئیمه سەرکەوتوو بووین بریک

جار ئەوان، بەلام ئەو جەنگانە زۆربەى لە سەر ئاو و خاک و پەوه و مێرگ و زەوى بووه. دەجەنگیان و لە ئەجامدا بە چەشنیک کۆتایی پێ دەهات و ھەر کەس و لایەنیک دەچوو سەر کار و ژيانى و کاشانەى خۆى و ناشتى سەرى دەگرتهوه. ئەما ئەم جەنگە نويیە، جەنگ لە سەر باوهر و رامان و ئۆلە. ئەم جەنگە پایانى نییە، تا مرۆف ھەبە و ئاوات و ئارمان و ھزر و ئۆل ھەبە، تا لاسارى و تاريکيینی و کال و کرچى ھزر و رامان ھەبە، ئەم جەنگەش ھەبە".

"ئەو شتەى کە ئەرچاسپی نادان و دلپەش خەریکی بەرپاکردنیەتى، بەراستی چەندیک جیاواز و دژە لەتەک رامانى زەردەشت. زەردەشت لەبارەى چەواشەکاران و نەیارانى خۆى دەبیژیت، ئەگەر گومراییەک لە کەسیک داواى یارمەتى کرد، دەبیت ئەو کەسە بە ھانای بچیت و لە گومرایی پزگارى بکات، کە ئەگەر وا نەکات ئەو بۆ خۆى دەکەویتە ناو داو و پیلانى گومراییەوه".

ئەى مەزدا ئەھۆرا. !

ئەگەر توانامەندیکی دانا،

کە بە ریگای راست دەژی،

لە سەر بنچینەى ئایینی بەھدینی،

یان لە ریگای سۆزی مرۆفایەتیەوه،

گومراییەک کە داواى یارمەتى بکات،

بە گەرمیەوه بەرەو ھانای بچیت،

دەتوانیت بە ھۆشمەندی خۆى

ئەو لە چەواشەیی و زیانمەندی پزگار بکات و

بەرەو خۆناسی بگەینیت.

گاتا، ھاتی ٤٦، سروودی ٥

بەلام، ئەگەر ئەو توانامەندە

یارمەتى ئەو کەسە نەدات،

کە داواى ئاریکاری لى کردبوو،

ئەو خۆى دەکەویتە داوى فریو گومراییەوه،

چونکە، لە سەر یاسای ئایینی مەزدا ئەھۆرا،

کە ھەر لە سەرەتاو دەیمەزاندوو،

کەسیک کە سەرکەوتن بۆ گومرایی بخوازیت،

خۆى گومراییە،

ئەو کەسەش کە بۆ راستکرداران ریز دابنیت،

خۆى لە راستکردارانە.

گاتا، ھاتی ٤٦، سروودی ٦

"زەردەشت لەمەر کۆمەلان و ژيانى دروستى ئەوان بەم چەشنە بیری دەکردووه و گیلکی وەک ئەرچاسپیش ئاواھی".

لە ھەموو شوینیک باس ھەر باسی نامەکەى ھەرەشەنامیزی ئەرچاسپ بوو و پرسیار ئەمە بوو، دەبیت چی بکریت؟ ئایا پێویستە دینی نوێ رەھا بکریت و بۆ داب و نەریت و ریبازی پێشوو بگەرینەوه، یا گەرەکە راوہستن و بەرخۆدان بکەن؟ شاگوشتاسپ پترتر لە ھەمووان لە ناو بیر و خەفتدا بوو زۆر بە نامەى ئەرچاسپ بەشیو و دلنیگەران بوو.

وهكوو له چيروكان دهگه پينه وه شاگوشتاسپ سوپاسالاريكي هه بوو به ناوي «تههم زهري» كه براي خووي بوو. هاته لاي شاگوشتاسپ و گوتي: "تهگه پاتشا فهركان بدات من بوو خووم فهرماني تهه نامه دهمه وه". شاگوشتاسپ ريگهي پيدا و زهري به رسقي نامه كه ي بهم چه شنه دايه وه: "تهه ديني به هديني بهر نادهين و له تهك تهوه هاوبير نابين و بوو جهنگيش نامادهين".

بهيك نامه كه ي وهرگرت و گهرايه وه، تهه ما بيدهنگي هه موواني داگرتبوو و له ناو بيريكرده وه بهيك قوولدا بوون. بيري جهنگ و ناشتي و تهه گهريش جهنگ، چونه تي و تهه نجام و پاياني جهنگ. شاگوشتاسپ رووي كرده جام تهسپ و گوتي: "باش دهزانم كه توو ناگاداري زور شتي و تهه زاني كه ي باران دهباري و دهشزاني كام هه ور باراني لي دهباري يا ناباري، بلي تهه نجامي تهه جهنگه چيه و كي ده مينيته و كي ده ميريته؟"

وه لامدانه وه تهه پرسياره فره سهخت بوو بوو جام تهسپ، چونكه تهو به داهاتووي تهه جهنگه هيچ گه شين نه بوو و تهه مه گه ليك شاگوشتاسپي په روش كرديوو. چه ند روو دوي گه يشتي په يامي شاگوشتاسپ، په ياميان هينا كه سوپاي تهه چاسپ به له شكه ريكي گران خوويان ناماده ي جهنگ كرديوو. جهنگيكي نابره بهر دهستي پي كرد و لهم جهنگه دا زهري سوپاسالار و كوري جام تهسپ و سه ربازيكي زور له هه روو كوژريان. هه لگه سينه ري جهنگ تهه چاسپي نابه كار له دوي كوژتن و سووتان ولات و به ديلداني سه ربازيكي زور، پي لي نا و هه لات.

جهنگ كو تايي پي هات تهه ما به نر خيكي پر به هه. براي پاتشا و نهوه ي زه رده شت «گه راميكه رت» كه كوري پووره چيستا و جام تهسپ بوو له تهك سه دان پاله وان و دلاوه ري دي ژياني خوويان و ندا كرد. جهنگيكي رهش و كريس كه تهه چاسپ داگه رساندبوو و دهويست كه خوداكاني جو راجوري پي دلخوش بكات و كوومه لگاي به هديني بوو ستايشت و په رستشي روو و ميهر بگيريته وه. بالكيش تهه بوو كه زه رده شت پيشتر لهم باره وه گوتبووي:

تهه مه زدا تهه ورا. !

تهه مه له توو ده پرسم،

به دروستي به من بيژه،

هه روهك چوون توو به توانايت و

له بهر تيشكي راستيدا په ناي راستاني،

كاتيك كه دوو لايه ني نه يار به يهك ده گه ن و

به پي تهو تايينه ي كه توو داته مزاندوه،

به چ لايه نيك و له كوئ

سه ركه وتن ده به خشيت؟

گاتا، هاتي 44، سروودي 15

زه رده شت له مه ر تيك هه لچووني لايه نه كاني نه يار و دوژمن فه رموو بووي: تهه جهنگانه تا له ناوچووني نه زاني و چه واشه كاري و تاريكي هه ره هيه و له كو تاييدا، زانايان و هو شمه ندان سه ركه وتن به ده ست دينن. روژيك ديته كه مروقي دل رهش و تاريكبين، ريگاي راستي و پرگاري و به هديني پيش ده گريت و تهو كاته خه بات و جهنگ له ريگاي خودا كو تايي پي ديته و كوومه لان له جيگاي كوژتن يه كتر بوو خو شنو تي خوا وه ند، ده ست ده خه نه ناو ده ست يه كتر و بوو ناوه دان كر ديه وه و ناشتي و دو ستايه تي و شادوماني جيهان ده كو شن.

دوا هه مين وتاري جاويداني

هۆرمۆزگای ئاهیرنۆش* به ئاگری گهش له ئاگردانی به ئهسپایی دهسووتا و ههر وهک رۆژانی پيشوو پر بوو له مهردمیکي فره که له شوینی جياواز و دوورهوه هاتبوون، به تهمووره و ئاههنگی خوش، خهريکی خویندنی هۆرهکانی زهردهشت بوون و پهیمانی راستی و پاکییان له دل و گیانیان دووباره زیندوو دهکردهوه.

زهردهشتیش له ناو جهماوهر بوو و خهريکی گوتارخویندنهوه بوو. زهردهشت ههموو رۆژانی پهنجشهمه، هۆرمۆزشید*، سهردانی ئاگرگای دهکرد. خهک نیگههراوان بوون و بیستبوویان که سوپایانی ئهراچاسپ ههمدیسان خویان ئامادهی تۆلهی شکستی جهنگ کردوه. «لههراپ» ی پیر باوکی شاگوشتاسپ نیگههراوان بوو. دواي تاویک زهردهشتی پیری مهزن وهک ههمیشه چوه سهه سهکو و دهستی کرد به گوتاردان، سهههتا به چهند سهروودیکی خوشی خوی دهستی پي کرد:

ئيستا لهمهه پ بنه مای ئایینی ژيان دهویم،

ئهو شتهی که مهزدا ئههۆرای دانا،

به منی گوتوه:

ئهو کهسانهی که

ئهم گوتار و پهيامه پیرۆزانه،

بهو جوهری من فیتری بووم،

به کاری نههینن و پهیرهوی نهکهن،

کوئایي ژيانیان،

لهتهک پهشیمانی و ئهفسوس دهبیته.

گاتا، هاتی ٤٥، سهروودی ٣

ئيستا دهویم،

گوئ بگرن و بیستن،

ئهی ئهو کهسانهی که داواکاری بیستن. . !

ئهی ئهو کهسانهی که له دوور و نزیکهوه هاتوون. . !

ههمووی ئهم گوتانه به چاکی به یاد بسپیرن،

نهکا ئامۆژگاری خراب،

جاریکی دی،

ژيانی ئیوه له ناو ببات و

چهواشهکار به گوته و پروا نادرستهکانی،

ئيوه بهرهو چهواشهیی ببات.

گاتا، هاتی ٤٥، سهروودی ١

ئيستا لهمهه پ ئهو دوو مینووهوه دهویم،

که ههر له سهههتای ئافراندهوه ههبوون،

له دوو مینوویه،

مینووی پاک به ئهوی دیکهی گوت:

له ئیمه دووانه،

نه راما و نه راهینان،

نه خیرهت و نه باوهه،

نه گوفتار و نه کردار،

نه ويژدان و نه پهوانمان ،
لهتهك يهكتردا سازگار و هاوړين .
گاتا ، هاتی ٤٥ ، سروودی ٢
ئيسنا لهمهړ ئه و شتهی که له ژياندا باشترينه دهپهيقم ،
ئهمهش له بهر تريفهی راستييدا تيگهيشتم :
مهزدا بهديهينهري راستييه ،
مهزدا سهچاوهی رامانی پاکه ،
رامانی پاکيش بو تيکووشانه .
مهزدا پهروهدهگاری خو بهختکارييه ،
خو بهختکاريش سهچاوهی کرداری چاکه .
مهزدا له هه موو شتيک بينايه و
ناتوانريت بخاپنريت .
گاتا ، هاتی ٤٥ ، سروودی ٤
ئيسنا لهمهړ ئه و شتانه ددويم ،
که مهزدا ئه هورای پاک به منی گو تووه ،
ئو کوتانهی که بو هه موو که سيک بيستن و به کارهينانی باشترينه :
ئو که سانهی که راهينانه کانی من له دلوه ببستن و
پيزی بو دابنين و بو کاری بهينين ،
به گه شه کردن و جاويدان بوون دهگن ،
ههروه ها به و کردارانهی که له رامانی پاک سهچاوه دهگريت ،
له پرشنگی رووناک به خشی ئه هورا ،
به هره مه ند دهن .
گاتا ، هاتی ٤٥ ، سروودی ٥
ئيسنا لهمهړ ئه وه ددويم ،
که له هه مووان مه زنتر و بانتره و
به راستييه وه ستايشتی دهکهم ،
ئو سهروه ری زانا و
هه موو جاويدانه پاکه کانی .
هيوادارين که مهزدا ئه هورا ،
به خيره تی پاکي خو ی ستايشتی ئيمه ببستيت .
تا به ميهر و خو شه ويستيه وه
له بهر تيشکی رامانی پاک
به ئو په يوه ند ببين .
ئوميدوارين به خيره تی خو ی ،
ئو شته مان فير بکات ، که باشترينه .
گاتا ، هاتی ٤٥ ، سروودی ٦
ئو که سيکه که هه مووان
رزگاری خو یان له و ده خوازن ،

چ ئەوانەى كه پيشتر بوون ،
چ ئەوانەى كه هەن و
چ ئەوانەش كه دەبن .
ئەمەش بزانی كه رهوانی پاكان
هەمیشە سەرفەراز و كامەران دەبن و
چەواشەكاریش هەمیشە بە دەرد و رەنجەوه سەر دەنیتەوه .
ئەمەش یاسایەكه ،
مەزدا ئەهۆرا بە شكۆداریی خۆی دایمەزراندوو .
گاتا ، هاتی ٤٥ ، سروودی ٧
بە ستایش و نیایشتەكانم
روو لە مەزدا ئەهۆرا دەكەم و
بە وینام دەببینم ،
بە رامان و گوفتار و كرداری پاكا و
لە بەر پرشنگی راستیدا ،
ئەو بە پەرودەگاری دانای مەزنی دەناسم ،
بۆیە نزاكانم بە ئەو و
بە بارهگای سروودی ئەو ،
پیشكەش دەكەم .
گاتا ، هاتی ٤٥ ، سروودی ٨
بە ریز و پاکی ستایشتی ئەو دەكەین و
بەرز دەبیینین .
ئەو كه هەمیشە بە
هەستی بەخشینهری دانای مەزن نیو دەبریت ،
لە بەر پرشنگی راستی و رامانی پاكد
بە توانامەندی و شكۆداری خۆی ،
مژدەى گەشەکردن و نەمربوونی بە مرۆف داو ،
هەر وهاش تەندروستی لەش و
پایەداریی رهوانیان پێ دەبەخشیت .
گاتا ، هاتی ٤٥ ، سروودی ١٠
ئەو كەسانەى كه ،
دوژمنی لەتەك دێفپەرستان و لایەنگرانیان دەكەن و
رێگاشیان جودایە لەوانەى ،
كه بە سووكی دەرواننە مەزدا ئەهۆرا و
خۆیان بە جوانی بیر لە مەزدا ئەهۆرا دەكەنەوه و
سوشیانسەكانی زانا و یاوهرانى نایینی
بە دروستی دەناسن ،
مەزدا ئەهۆرا ،
بە چاوی هاوڕێی خۆی و

بۆيان وهكوو برا و باوك دهبيت.

گاتا، هاتی ٤٥، سروودی ١١

زهردهشت سروودهكاني خۆيندهوه و پاشان فەرمووی: "ئەي خەلکینه، ئەي ئەوانەي که له ريگای دوور و نزیکهوه هاتوون. ! له م رۆژه بههاریهه دا پروانه ئاسمان و تیشکی گەرمی رۆژ، بۆنی خۆشی بهرزهنگل و پشکوونی گول و خونچهکان، سهوزهلانیی دهشت و زۆزان، خورەي پروبار و چۆمهکان و ههزاران دهنگ و ئاوازی خۆشی دیکه. ئەي جهماوهر. ! بکۆشن که ههمیشه وهک بههار گهشاوه بن، دلتنان له درۆ و تاریکی دوور رابگرن. رامانتان له پهژاریی و لاساری و دهمارگیری و خیرهسهری پاک بکهنهوه، رهوانتان له پهنج و خهم دوور رابگرن و جیهان به کاری خۆتان ئاوهدان و دروست بکهن. برپا بکهن که ههر چی چاکه و خۆشی و باشی ههیه، له جیهانهدایه. لهتهک نهزانی و گیلی و ههله و تاریکینی و پک و توورهی و ناحهزی و دهستدریژی و ستهمدا بجهنگن و جیهانیک دروست بکهن که داد بالادهست و فهزمانرهبوایی لی بکات. پروو بکهنه ئۆلی بههدینی و ئایین بکهنه پهیژهی گهیشتن به پروناهی رامن و پالافتنی گیان و رازانهوهی رهوان و ژيانی باشتري گهلان و جیهان، دوور بین لهوه که دین بکهن به. . . ."

لهم کاتهدا دهنگهدهنگ و جهنجالیک بهرپا بوو، سوپای ئهرحاسپ چوار دهوری ئاترگای تهنیوو، تاویکی پی نهچوو سهربازانی ئهرحاسپی نابهکار که خۆیان پیشتەر ئاماده کردبوو، پییان نا نیو هورموزگای ئاهیرنۆش و «تۆربهراتئهووریش»ی ناپاک به شمشیرهوه پرووی کرده زهردهشتهوه و به ههموو هیزیکهوه شمشیریکی کوتا به سهر زهردهشتی کال. خۆین به ناو چاوانی پاکي زهردهشت هاته خوارهوه و لهشی سست بوو و کهوته پرووی زهویی هورموزگا، خۆینی ئالی زهوی هورموزگای سوور کرد. زهردهشت له دوا ههناسهی که پرووی له بلیسهی ئایر بوو پهرتووی سروودهکاني له دهستیدا گووشی و دلی له لیدان ویستا و ناوی مهزنی بو ههمیشه به جاویدانی پهيوهست بوو.

پاشان یارانی زهردهشت، پهیکهر و تهرمی زهردهشتی ههفتاوههوت سالهی ئەویان ههلگرت و به هۆره و دههۆل و سوورنا و چهمهری بردیان بو گۆرستانی بهرز و مهزنی ههورامن، هاوکاتیش دوایین سروودی که دهیچری ههروهها به گوی دهگهیی:

مهزدا ئەهۆرای به توانا

بهم چهشنه دایناوه:

خۆشبهختی به ئەو کهسهیه

که بهختیاری به کهسیکی دی ببهخشیت.

من بو پیشکهوتن و راگرتنی ئایینی راستی،

داوای پایهبهرزوی و توانامهندی

تهن و رهوانم دهکهم.

ئەي وزهی خۆبهختکاری. !

له ئەو تریفهیه

که پاداشتی ژيانی رهوشت پاکانه،

بههردارم بکه.

گاتا، هاتی ٤٣، سروودی ١

ئەي مهزدا. !

کاتیک له سهرهتادا،

به رامانی خۆت،

لهش و خیرهت و ویژدانیت

بۆ ئیمه ئافراند ،

گیانت به لهشی ئیمه

بهخشی و

توانای گوفتار و کردار و رابه‌ریت پی بهخشین ،

ویستت ئیمه رامانی خۆمان

به ئازادی ته‌واو هه‌لبژێرین .

گاتا ، هاتی ۳۱ ، سروودی ۱۱

کۆتایی

له پۆژی ۲۹ . ۰۴ . ۱۹۹۷ کۆتایی پی هات ، به هیفی کاری مه‌زنتر و تیکۆشان و وزه‌ی بی‌وچان بۆ خزمه‌ت

به گه‌لی له‌بیرکراو و سته‌م‌لیکراوی کورد . **بابان سه‌قزی — دانمارک**

به پێویستی ده‌زانم ئه‌وه بلێم که له چاوخشاندن و دووباره نووسینی ئهم بابته‌به‌سیستمی ویندۆز ،

سپاس و پێزانی هاورپی و دۆست و هه‌قالانی خۆم بکه‌م که به شیوه‌ی جۆراجۆر پالپشت و یارمه‌تیده‌ر

و ئامۆژگارم بوون و ده‌وریکی بالاییان بینی له راست‌کردنه‌وه‌ی هه‌له‌کانم و تیبینی و بۆچونه‌کانیان

توانی ئهم بابته‌به‌ده‌وله‌مه‌ندتر بکات . به‌سپاس له هه‌موو ئهم خوشه‌ویستانه‌:

که‌یبا‌نووم تابان ، مامۆستا عوسمان ، مامۆستا شه‌رمین هه‌له‌بچه‌یی ، به‌ریز په‌یمان ، هیژا خاله‌حه‌مه ،

برایان به‌هزاد و به‌هروژ ، نه‌وروژ شاهین ، مامۆستا ئاسۆ گه‌رمیانی ، مامۆستا عه‌بدو‌لا په‌شیو ، به‌ریز

جه‌لال ده‌باغ ، کاک دیاکو ، هیژا نه‌شمیل شو‌رش .

هه‌روه‌ها به شیوه‌ی جۆراوجۆر سوودیکی فرهم بینی له‌م کانا‌لانه ئاسمانیه کوردیانه‌:

مه‌دی‌تی‌قی ، مه‌دیاتی‌قی ، کوردستان‌تی‌قی ، کوردسات ، میتسوپاتامیاتی‌قی و هه‌روه‌هاش رادیوکانی ده‌نگی

ئه‌مریکا ، ده‌نگی میتسوپاتامیا ، هیوادارم وینه‌یان فره‌تر بی‌ت بۆ راژه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی نه‌ته‌وه‌یی کورد ،

بۆ به‌دیاته‌نی ولات و ده‌وله‌تیکی سه‌ربه‌خۆ و سه‌رفه‌رازی کوردی .

۲۱ . ۰۵ . ۲۰۰۳ بابان سه‌قزی — دانمارک